

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə birgə Ağdamda Milli Şəhər Forumu keçiriləcək

26-30 tarixində Polşanın Katovitş şəhərində keçirilən Dünya Şəhər Forumunun (World Urban Forum – WUF) “Daha yaxşı gələcək naminə şəhərlərimizi dəyişdirək” mövzulu 11-ci sessiyasında Azərbaycan nümayəndə heyəti də iştirak edib.

Sessiya çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyəti BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN-HABITAT) mütəxəssisləri ilə görüş keçirib. Görüşdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə görülən işlər də diqqətə çatdırılıb. Söhbət zamanı qeyd olunub ki, yaxın gələcəkdə UN-HABITAT tərəfindən Azərbaycana texniki missiya göndəriləcək.

Qeyd edək ki, bu il Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş Ağdam şəhərində UN-HABITAT ilə birlikdə Milli Şəhər Forumunun keçirilməsi də nəzərdə tutulur.

İyunun 27-də sessiyada videoformatda çıxışı zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə birgə bu məsələ müzakirə edilir.

davamı səh. 3-də

Mədəniyyət Nazirliyində iranlı nazirlə görüş

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov İranın mədəni irs, turizm və əl işləri sənayesi naziri Seyid İzzəttullah Zərqami ilə görüşüb.

Söhbət zamanı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş tarixi torpaqlarında dağıdılmış həm müsəlman, həm də xristian dininə aid məbədlərin eyni həssaslıqla bərpa olunması yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşanın ümumilikdə İslam dünyası üçün yüksək dəyər kəsb etdiyi qeyd olunub.

səh. 3

Tarixi irsin qorunması və şəhərsalmanın inkişafı

İyunun 29-da Ağstafa rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti və Azərbaycan Memarlar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə “Gəncə-Daşkəsən və Qazax-Tovuz iqtisadi rayonlarının tarixi irsinin qorunması və şəhərsalmanın inkişafı” adlı plenumu keçirilib.

Bildirilib ki, dövlət başçısı tərəfindən mədəni irsimizin qorunması, bərpa və konservasiyası, eləcə də idarəolunmasında səmərəliliyin artırılması istiqamətində imzalanan fərman və sərəncamlar bu sahəyə göstərilən diqqət və qayğının bariz nümunəsidir.

səh. 4

İslam ölkələrinin nümayəndələri Şuşaya səfər ediblər

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Turizm Nazirləri Konfransının Azərbaycanada keçirilən XI sessiyası (27-29 iyun) iştirakçılarının işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfəri təşkil edilib. İyunun 29-da İslam ölkələrinin təmsilçiləri Şuşada olublar.

Səfər zamanı qonaqlara Şuşa rayonu Daşaltı kəndinin turizm imkanları, burada turizm və rekreasiya zonasının yaradılması üçün mövcud potensial haqqında məlumat verilib.

səh. 4

Tarix, incəsənət, məhəbbət...

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində “Xalidə Nəsirovanın qurama dünyası” adlı sərginin açılışı keçirildi. Sərgidə sənətkarın 40-a yaxın müxtəlif qurama nümunəsi nümayiş etdirilir.

Müəllifin quramalarının əksəriyyətini müxtəlif örtüklər, yastıq üzləri, dekorativ süfrələr, mozaik pannolar təşkil edir. Əsərlərini eskizsiz hazırlayan Xalidə Nəsirovanın mürəkkəb və zəngin naxışlı kompozisiyalarının əsas mövzusu tarix, incəsənət, din və məhəbbətdir.

səh. 5

30 ildən sonra Şuşada ilk tamaşa

səh. 4

Biz hamımız səsimizin dünya miqyasında eşidilməsini istəyirik

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq arenada fəal rol oynayacaq təşkilata çevrilməsinin tərəfdarıdır

Qoşulmama Hərəkatı Birləşmiş Millətlər Təşkilatından sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təşkilatdır və əlbəttə ki, biz hamımız səsimizin dünya miqyasında eşidilməsini istəyirik.

Qoşulmama Hərəkatına (QH) sədrliyi həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu sözləri iyunun 30-da Heydər Əliyev Mərkəzində Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin “Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun gücləndirilməsi” mövzusunda həsr olunan Bakı konfransında çıxışı zamanı deyib.

Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi 2021-ci ilin noyabrında Madriddə Parlamentlərarası İttifaqın 143-cü assambleyası çərçivəsində Azərbaycanın təşəbbüsü ilə təsis edilib. Bakı konfransı QH Parlament Şəbəkəsinin fəaliyyətə başlaması üçün müvafiq addımların atılması məqsədilə çağırılıb. Konfransda QH üzvü olan 40-dan çox ölkənin parlamentləri və 8 beynəlxalq parlament təşkilatı təmsil olunur.

Qoşulmama Hərəkatında həmrəylik və qarşılıqlı dəstəyin gücləndirilməsi istiqamətində əlavə bir addım olan Azərbaycanın təşəbbüsünü dəstəklədiyinə görə üzv dövlətlərə minnətdarlığını bildirən Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, Parlament Şəbəkəsi bizim təkə irəli sürdüyümüz və dəstəyinizi qazandığımız yeganə təşəbbüs deyil. Növbəti ay Bakıda Qoşulmama Hərəkatının Gənclər Sammiti keçiriləcək: “Bunlar Qoşulmama Hərəkatının institusional

inkışafı üçün atılmış addımlardır və hesab edirəm ki, bu istiqamətdə praktiki addımların atılması üçün vaxt yetişib. Azərbaycanın irəli sürdüyü və üzv dövlətlər tərəfindən dəstəklənmiş digər bir təşəbbüs Nyu-Yorkda Qoşulmama Hərəkatının Dəstək Ofisinin yaradılmasıdır... Hesab edirəm ki, indi institusional inkişaf istiqamətində daha çox addımların atılması üçün düzgün vaxtdır və bu da öz növbəsində bizə beynəlxalq arenada maraqlarımızı qorumağa və əlbəttə ki, ölkələrimiz arasında həmrəyliyin gücləndirilməsinə kömək edəcək”.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının nisbətən

yeni üzvüdür. Ölkəmiz QH-yə 2011-ci ildə daxil olub və fəaliyyətinin ilk günlərindən bəri həmrəylik, qarşılıqlı dəstək və “Bandunq prinsipləri”nin təşviqinə töhfə verməyə çalışıb.

Xatırladaq ki, “Bandunq prinsipləri” – dövlətlərin dinc yanaşı yaşaması və beynəlxalq münasibətlərin on əsas prinsipi 1955-ci ildə İndoneziyanın Bandunq şəhərində keçirilən beynəlxalq konfransda (Asiya və Afrika ölkələrinin iştirakı ilə) qəbul edilib. 1961-ci ildə əsası qoyulan Qoşulmama Hərəkatı (hazırda 120 ölkəni birləşdirir) “Bandunq prinsipləri”ni fəaliyyətində rəhbər tutur.

davamı səh. 2-də

“Şuşa İli”nə həsr olunan muğam festivalına yekun vuruldu

Xəbər verdiyimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən uşaq musiqi və incəsənət məktəbləri şagirdlərinin iştirakı ilə muğam festivalı keçirilib. May-iyun aylarında gerçəkləşən festival “Şuşa İli”nə həsr olunmuşdu.

İyunun 29-da Beynəlxalq Muğam Mərkəzində festivalın yekun konserti və qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədəliyeva festival iştirakçılarının təbriklərini çatdırdı. Bildirdi ki, muğam festivalının “Şuşa İli” çərçivəsində keçirilməsi təsadüfi deyil. Çünki Şuşa Azərbaycanın muğam ocaqlarından biridir. Qədim Qarabağ torpağı, Qarabağın tacı olan Şuşa Azərbaycanın musiqi bəşiyi sayılır. “Şərqin konservatoriya-

ası” da adlandırılan bu torpaqda Azərbaycan musiqi sənətinin ən görkəmli nümayəndələri doğulub boya-başa çatıblar. Qarabağ eli neçə-neçə istedadlı bəstəkar, tarzen, kaman ustası, xanəndə

Əliyevin rəhbərliyi ilə qüdrətli Azərbaycan Ordusunun şücaəti sayəsində işğaldan azad edilib. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı olan Şuşada bu gün nəhəng quruculuq layihələri həyata keçirilir. Şuşadakı tarixi, dini və memarlıq abidələri bərpa olunur, Şuşaya dolğun mədəni həyat qaydır. Şuşada Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın iştirakı ilə “Xarıbülbül” festivalının, Vəqif poeziya günlərinin keçirilməsi, şəhərdə müxtəlif mədəni layihələrin, beynəlxalq konfransların təşkili Azərbaycan mədəniyyətinin Qarabağa qayıdışının təsdiqi, milli ləyaqətimizin təntənəsidir”.

davamı səh. 3-də

“Rəngli perimetr”

Hərbi-vətənpərvərlik mövzulu rəsm müsabiqəsinin sərgisi açılıb

İyunun 29-da Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı və Azərbaycan Könüllülər İctimai Birliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində hərbi-vətənpərvərlik mövzusunda 5-15 yaş kateqoriyası arasında keçirilmiş müsabiqənin “Rəngli perimetr” adlı sərgisi açılıb. Müsəbiqə qaliblərinə mükafatlar təqdim olunub.

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin İdeoloji iş və mədəni-psixoloji təminat idarəsinin rəisi, general-mayor Bəkir Orucov, Mədəniyyət Nazirliyinin Muzey, qalereya və sərgilər şöbəsi Sərgi və qalereyalar sektorunun müdiri Aqşin Mirfeyzullazadə, Rəssamlar İttifaqının katibi, Xalq rəssamı Ağəli İbrahimov, Azərbaycan Könüllülər İctimai Birliyi mədəniyyət və incəsənət departamentinin rəhbəri Ülviyyə Bəbirli çıxış ediblər.

Çıxışlarda rəsm müsabiqəsinin gənc istedadların üzə çıxarılması və onlara dəstək göstərilməsi, eləcə də bunun gənclərin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsində əhəmiyyətli vurğulanıb. Çıxışçılar müsəbiqə iştirakçlarına yeni uğurlar arzulayıblar.

Tədbirin sonunda general-mayor Bəkir Orucov sərginin təşkilində fəal iştirakına görə Mədəniyyət Nazirliyinin sektor müdiri Aqşin Mirfeyzullazadəyə Müdafiə Nazirliyinin diplomunu təqdim edib.

Qazax xalqının

“yolgöstərən ulduz”u

Qazax xalqının görkəmli söz, fikir adamlarından biri də şair, yazıçı, müasir qazax yazılı ədəbiyyatının banisi Abay Kunanbayev olub. Onun adı Türk dünyasının mütəfəkkir ədibləri sırasında hörmətlə çəkilir. Təsədüfi deyil ki, ədibin 175 illik yubileyi münasibətilə TÜRKSOY tərəfindən 2020-ci il “Abay Kunanbayev ili” elan edilmişdi.

Abay Kunanbayev yaradıcılıq fəaliyyəti dövründə lirik və satirik şeirlər, lirik-epik poemalar və maarifçi-realist nəsr əsərləri ərsəyə gətirib. Əsərləri ilə tanışlıqdan hiss edirsən ki, o, milli ruhlı şeirin yaradıcılarından biri kimi ədəbiyyata gəlib. Əsərlərində maarifçiliklə xəlqlik üzü surətdə bir-birini tamamlayır.

səh. 6

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində Gürcüstan Milli Muzeyi baş direktorunun mühazirəsi təşkil olunub

səh. 3

Bakıda məşhur fotoqrafın sərgisi

səh. 8

əvvəlki səh. 1-də

“Ərazi bütövlüyü, suverenlik, müstəqillik, bir-birinin işlərinə müdaxilə etməmə – bu prinsiplər bütün ölkələr tərəfindən qorunub saxlanılıysaydı, heç bir müharibə, münaqişə və ədalətsizlik olmazdı” deyən İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan fəaliyyətimizin ilk günlərindən Qoşulmama Hərəkatının bütün təşəbbüslərinə çox fəal cəlb olunub: “Hesab edirəm ki, Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etmək üçün Azərbaycanın namizədliyinin yekdil şəkildə dəstəklənməsinin də əsas səbəbi bu idi. 120 ölkənin bu möhtəşəm yekdil dəstəyi 2016-cı ildə nümayiş etdirildi və 2019-cu ildə Bakıda biz Qoşulmama Hərəkatının Zirvə toplantısını müvəffəqiyyətlə keçirdik və 2019-2022-ci ilə qədər sədrliyi üzərimizə götürdük. Qoşulmama Hərəkatına sədrliyimizin yenə də 120 ölkənin yekdil qərarı ilə 2023-cü ilin axırına kimi uzadılmasını ölkəmizə böyük bir hörmət və fəaliyyətimizin qiymətləndirilməsi əlaməti kimi qəbul edirik. Biz buna görə sizə çox minnətdarıq, sizin dəstəyinizi doğrultmaq və bunun düzgün seçim olduğunu nümayiş etdirmək üçün əlimizdən gələni edəcəyik”.

Prezident qeyd edib ki, 2020-ci ildə Azərbaycan Ermənistan tərəfindən otuz ilə yaxın işğal altında saxlanılan torpaqlarını azad edərkən Qoşulmama

Hərəkatı ölkəmizə BMT müstəvisində mühüm dəstək nümayiş etdirdi: “Biz öz torpağımızda savaşırdıq, biz ədalətli bərpa edirdik, beynəlxalq hüququ bərpa edirdik. Lakin əfsuslar olsun ki, bəzi ölkələr bizə qarşı kampaniyaya – qarayaxma, böhtan və şantaj kampaniyasına başladılar. Təəssüflər olsun ki, bu, sadəcə, şifahi kampaniya və ya ictimai ittihamlar deyildi. Bəzi ölkələr bizim bu haqq işimizə BMT, onun Təhlükəsizlik Şurası səviyyəsinə çıxarmağa cəhd etdi. Lakin həmin vaxt Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü olan, Qoşulmama Hərəkatında təmsil olunan dostlarımız anti-Azərbaycan mahiyyətli bəyanatı blokladılar. Azərbaycana qarşı ittihamı blokladılar və bununla da ermənipərəst qlobal qüvvələrin Azərbaycanı hücumuna mane oldular. Biz bu həmrəyliyə görə sizə minnətdarıq”.

İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan dünyada ən böyük ədalətsizliklə üzləşmiş ölkələrdən biri idi: “Ərazimizin 20 faizinin Ermənistan tərəfindən işğal edilməsi etnik təmizləmə ilə nəticələndi. Bir milyon azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşdü. Bizim tarixi və dini irsimiz erməni işğalçıları tərəfindən yer üzündən silinib. Bu gün azad olunmuş ərazilərə səfər edənlər bu barbarlığın və vandalizmin şahidi ola bilərlər. Məscidlərimizin təhqiri, mə-

Biz hamımız səsimizin dünya miqyasında eşidilməsini istəyirik

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq arenada fəal rol oynayacaq təşkilata çevrilməsinin tərəfdarıdır

dəni və dini abidələrimizin dağıdılması – bunlar faktlardır və bunu heç kəs görməzdən gələ bilməz. Ermənipərəst qüvvələr nə qədər də bunu görməzdən gəlməyə çalışsalar da, buna müvəffəq ola bilmirlər. Çünki artıq, minlərlə, bəlkə on minlərlə insan, o cümlədən xarici qonaqlar, siyasətçilər, parlament sədrləri və üzvləri, jurnalistlər, ekspertlər və sırası ilə insanlar azad edilmiş ərazilərə səfər ediblər”.

“Biz bu münaqişəyə son qoyduq, ədalət və beynəlxalq hüququ bərpa etdik” deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bir çox illər, təqribən 30 il ərzində bunu gözləyirdik: “Gözləyirdik ki, beynəlxalq ictimaiyyət ədalətsizliyə və işğala son qoyulmasına yardım edəcək. Bu məqsədlə ATƏT 1992-ci ildə Minsk qrupunu təsis etdi və o, bu münaqişənin həll yolunu tapmalı idi. Yəni, işğala son qoyulmalı idi. Əksinə, Minsk qrupu bu münaqişənin əbədi olmasını istəyənlərin əlində alətə çevrildi”.

Bu gün Azərbaycanın münaqişəni həll etməsindən, işğala son qoymasından, özünün ərazi bütövlüyünün hərbi-siyasi yollarla bərpa etməsindən sonra Minsk qrupu ilə bağlı spekulasiyaların aparıldığını bildiren dövlət başçısı vurğulayıb ki, biz Minsk qrupuna artıq əlvida demişik. O, artıq ölüb. Bundan sonra ATƏT-in Minsk qrupu ilə bağlı hər hansı spekulasiya nəinki qeyri-məhsuldardır, eyni zamanda regionda mümkün sülhün bərqərar olması üçün dağıdıcı təsire malikdir.

BMT qətnamələrinin siyasi üstünlük əsasında icrasına son qoyulmalıdır

Prezident qeyd edib ki, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi ilə bağlı vəziyyət təkcə regional deyil, qlobal məsələdir.

Çünki bu, təkcə beynəlxalq hüququn təməl prinsiplərinin tam pozulması deyil, həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin kobud pozulması və onlara məhəl qoyulmaması idi: “1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul etmişdir ki, orada erməni qoşunlarının bizim ərazimizdən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edilirdi. Sual olunur ki, niyə bu qətnamələr icra edilmədi? Buna cavab verə bilən yoxdur və ya cavab vermək istəmir. Növbəti sual ondan ibarətdir ki, niyə BMT Təhlükəsizlik Şurasının bəzi qətnamələri bir neçə gün içərisində icra olunur, bizə gəldikdə onlar 28 il ərzində kağız üzərində qalır? Əgər cəsur azərbaycanlı hərbiçilər torpaqlarımızı azad etməsə idi, həmin qətnamələr yaqın ki, daha 28 il ərzində kağız üzərində qalacaqdı. Bu, BMT-nin və onun Təhlükəsizlik Şurası çərçivəsində islahatların aparılması məsələsinin gündəmə gətirir. Çünki qətnamələr icra edilmirsə, onları qəbul etməyin nə mənası var. Biz islahatların tərəfdarıyıq və hesab edirəm ki, bu, Qoşulmama Hərəkatının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində müzakirə olunmalı və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin siyasi üstünlük əsasında icra edilməsinə son qoyulmalıdır”.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Qoşulmama Hərəkatının bir çox üzvü oxşar tarix və problemlərə malikdir. Bir çox hallarda ədalətsizliklə üzləşib və öz milli maraqlarını müdafiə etməyə çalışır. Biz bunu birlikdə edə bilərik və bunu daha səmərəli edə bilərik. Biz məhz bunun tərəfdarıyıq: “Beləliklə, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində irəli sürdüyü təşəbbüslər həmrəyliyə və qarşılıqlı dəstəyi möhkəmləndirməyə, təsisatımızın institusional inkişafına və bəlkə də müəyyən mərhələdə onun təşkilata çevrilməsinə yönəlib.

Hesab edirəm ki, Qoşulmama Hərəkatı təkcə ölkələr üçün maraqlarını müdafiə etmək və bir-birini dəstəkləmək platforması deyil, beynəlxalq arenada daha fəal rol oynamaq üçün platforma da ola bilər. Azərbaycan olaraq biz bunu görmək arzusundayıq və ümid edirəm ki, bizim hörmətli qonaqlarımız, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin parlamentlərinin nümayəndələri bu işə töhfə verəcək və əlbəttə ki, mən də Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçıları ilə məsləhətləşmələrimi davam etdirəcəyəm...”.

***

Sonra Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova çıxış edərək konfransın gündəliyi barədə məlumat verib. Bildirib ki, Bakı konfransının daha bir əlamətdar xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, o, iyunun 30-na – Beynəlxalq Parlamentarizm Günü-nə təsadüf edir.

Parlament diplomatiyasından danışan Sahibə Qafarova hazırkı beynəlxalq mürəkkəbliklər kontekstində, çoxtərəfli və beynəlxalq əməkdaşlığın indiki hər zamanından daha vacib olduğu bir vaxtda bu diplomatiyanın böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib.

Konfransda birinci iş günündə “Bakı Bəyannaməsi” və “Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin iş qaydalarına dair Nizamnamə” qəbul edilib, təşkilatın loqosu və bayrağı təsdiq olunub, sədr və sədr müavirləri seçilib.

Konfrans iyulun 1-də işini davam etdirəcək. Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin Bakı konfransının iştirakçıları Azərbaycanı işğaldan azad edilmiş ərazilərinə, o cümlədən Şuşa şəhərinə səfər edəcək, burada aparılan quruculuq və abadlıq işləri ilə də tanış olacaqlar.

Zəngəzur dəhlizi artıq reallığa çevrilir

Azərbaycan Avrasiyanın mühüm nəqliyyat və logistika mərkəzlərindən biridir. Ölkəmiz Şərq-Qərb və Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafında mühüm rol oynayır. Biz Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutunun səmərəli istifadəsinə səy göstəririk.

Prezident İlham Əliyev bu sözləri iyunun 29-da Aşqabadda Xəzəri dövlətlərin başçılarının VI Zirvə toplantısında çıxışı zamanı deyib.

Şərq-Qərb və Şimal-Cənub marşrutları üzrə Azərbaycan ərazisindən keçməklə yükdaşımaların ildən-ilə artdığını diqqətə çatdıran İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan Vətən müharibəsində Qələbədən və Ermənistanla münaqişənin həllindən sonra Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması və bərpası, o cümlədən beynəlxalq nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı üzrə genişmiqyaslı işlər görməyə başlayıb. Zəngəzur dəhlizi artıq reallığa çevrilir.

Prezident çıxışında Xəzər dənizinin ekoloji problemlərinin həlli üçün əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyini də vurğulayıb. Bildirib ki, bu ilin sonunda Bakıda “Xəzər dənizinin dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi haqqında” Çərçivə Konvensiyası tərəflərinin VI konfransının keçirilməsi nəzərdə tutulub. Narahatlıq doğuran digər vacib məsələ Xəzər dənizinin dayazlaşmasıdır: “Biz bunu uzun illər boyu müşahidə edirik və təəssüf ki, dayazlaşma dinamikası narahatlıq doğurur. Buna görə biz fikir mübadiləsi apardıq və yaqın ki, nümayəndə heyətlərimiz belə ekoloji fəlakətin səbəblərinin aşkar edilməsi və Xəzərin bundan sonrakı dayazlaşmasının qarşısını almağa yönəlmiş tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi üçün xüsusi ekspert qruplarının yaradılması işini davam etdirəcəklər”.

Mədəniyyət Nazirliyi “Şuşa qalası” layihəsinə start verir

Mədəniyyət Nazirliyi “Şuşa ili”nə töhfə olaraq “Şuşa qalası” adlı yeni layihəyə start verir. Layihə çərçivəsində Şuşanın hər məhəlləsindən bəhs edən videoçarxlar hazırlanacaq.

Videoçarxlarda məhəllədə olan tarixi tikililər, küçə ilə bağlı mənbələrə istinad, bu məhəllənin adət-ənənələri, insanların əsas məşğuliyyəti, təsərrüfat və dekorativ-tətbiqi sənət növləri, eləcə də memarlıq nümunələri ilə bağlı məlumat veriləcək. Əsrlər boyu burada kök salmış nəsilər barədə informasiya təqdim olunacaq. Videoçarxlarda həmçinin mədəniyyət bəyşimiz Şuşada aparılan yenidənqurma və bərpa prosesi də önə çəkiləcək.

“Nizaminin xatirəsinə” simfoniyası Tbilisidə səslənəcək

Iyulun 2-də Vano Saracışvili adına Tbilisi Dövlət Konservatoriya-sında Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin dirijoru, Əməkdar artist Fuad İbrahimovun iştirakı ilə konsert keçiriləcək.

Konsertdə Gia Kançeli adına Tbilisi Gənclər Orkestrinin Fuad İbrahimovun dirijorluğu ilə dünya şöhrətli Azərbaycan bəstəkarı Fikrət Əmirovun “Nizaminin xatirəsinə” simfoniyasını və gürcü bəstəkarı Mika Mdinardzenin “145/Xristos” əsərini ifa edəcək. Proqramda bəstəkar Otar Qordelinin fleyta üçün konsertinosu (solist – yunanıstanlı fleytaçı Statis Karapanos) da səslənəcək.

Qeyd edək ki, Fikrət Əmirov simli orkestr üçün “Nizaminin xatirəsinə” simfoniyasını 1947-ci ildə, dahi şairin 800 illiyi münasibətilə yazıb.

İsveç səfiri Milli Kitabxanaya kitablar hədiyyə edib

İsveçin Azərbaycandakı səfiri Kristian Kamill iyunun 30-da ailə üzvləri ilə Milli Kitabxanada olub.

Milli Kitabxananın Beynəlxalq əməkdaşlıq zalında İsveç və Azərbaycan arasında diplomatik münasibətlərin yaranmasının 30 illiyi münasibətilə “Linnaeus Apostles: Global Science and Adventures” (“Linneyin apostolları”: qlobal elm və macəralar”) çoxcildliyinin təqdimatı keçirilib. Kitab məşhur İsveç naturalist alimi və səyahətçi Karl Linneyin və onun yetimlərinin müxtəlif qitələrə olan səyahəti və apardıqları qeydlərdən bəhs edir.

Prezident İlham Əliyevin direktoru, professor Kərim Tahirov qonaqları salamlıyaraq bildirib ki, təqdimatın keçirildiyi Beynəlxalq əməkdaşlıq zalında 14 ölkənin guşəsi var.

Ümid edirik ki, burada növbəti, 15-ci guşə İsveçin olacaq. Direktor

arasında həyata keçirilən kitab mübadiləsi barədə məlumat verib.

təqdimatı keçirilən nəşrin İsveçə dair gələcəkdə yaradılacaq guşənin ilk kitabları olacağını deyib. Kərim Tahirov İsveç Milli Kitabxanası ilə Azərbaycan Milli Kitabxanası

Kristian Kamill təqdimatın təşkilinə görə təşəkkürünü bildirərək qeyd edib ki, bu, iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin 30-cu ildönümünə həsr

İrsin idarəedilməsi bacarıqları üzrə növbəti trening yekunlaşıb

Təlim kursunda Xarici İşlər Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, Baş Prokurorluq, Dövlət Turizm Agentliyi, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi, Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliyi, Şuşa Şəhəri Dövlət Qorucu İdarəsi, Minatəmizləmə Agentliyi, “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qorucu İdarəsi, AMEA-nın müvafiq institutları, Memarlıq və İnşaat Universiteti və ADA Universitetinin təmsilçiləri iştirak ediblər.

Lənkəran teatrında iki tamaşanın məşqləri aparılır

Lənkəran Dövlət Dram Teatrında iki yeni tamaşanın məşqləri aparılır. Gənc rejissor Tərlan Abdullayev yazıçı-dramaturq İlqar Fəhminin “Şahname” tarixi dramı əsasında “Qanlinamə” tamaşası üzərində məşqləri yekunlaşdırmaq üzrədir.

Səhnə əsərinin quruluşçu rəssamı Tərlan Sadıqov, musiqi tərtibatçısı Fərahim Fərəcovdur. Rolları Xalq artisti Qabil Quliyev, Əməkdar artist Sücəddin Mirzəyev,

artistlərdən Əlibala Əsgərov, Allahverən Babayev, Miraslan Ağayev, Səyad Əliyev və digərləri ifa edirlər.

Teatrda mərhum yazıçı-dramaturq, Əməkdar incəsənət xadimi Məmmədhusəyin Əliyevin “Prokuror” pyesinin məşqlərinə də başlanılıb. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Oruc Qurbanov, quruluşçu rəssamı Fuad Babazadə, musiqi tərtibatçısı Təvəkkül Həsənovdur.

Xudafərin körpüsünün birgə bərpası məqsədilə İranla anlaşma memorandumu imzalanacaq

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov İranın mədəni irs, turizm və əl işləri sənayesi naziri Seyid İzzəttullah Zərqəmi ilə görüşüb. Qonaq İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı (İƏT) Turizm Nazirləri Konfransının XI sessiyasında iştirak etmək üçün ölkəmizə səfər edib.

Görüşdə iki dost ölkənin qədim tarixə malik münasibətlərinin təməlinin qarşılıqlı etimad üzərində qurulduğunu diqqətə çatdıran Anar Kərimov mədəni və humanitar sahədə əməkdaşlıqdan söz açıb.

Seyid İzzəttullah Zərqəmi öz növbəsində ölkələrimiz arasında tarixən mövcud olan və uğurla davam

edən möhkəm dostluq münasibətlərindən bəhs edərək bu xüsusda kütləvi informasiya vasitələrinin də böyük rolu olduğunu deyib.

Söhbət zamanı Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş tarixi torpaqlarında dağıdılmış həm müsəlman, həm də xristian dininə

aid məbədlərin eyni həssaslıqla bərpa olunması yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşanın ümumilikdə İslam dünyası üçün yüksək dəyər kəsb etdiyi qeyd olunub. Həmçinin global problemlərdən sayılan islamofobiya ilə mübarizədə birgə əməkdaşlığın önəmi vurğulanıb.

Eləcə də Qarabağda davam edən bərpa və quruculuq işlərində İranın təcrübəsindən yararlanmağın vacibliyi vurğulanıb.

Xudafərin körpüsünün birgə bərpası məqsədilə anlaşma memorandumunun imzalanması barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüş tərəfləri maraqlandıran bir sıra mövzuların müzakirəsi ilə davam edib.

əvvəli səh. 1-də

Muğam festivalı haqqında məlumat verən nazir müavini qeyd etdi ki, respublikanın şəhər və rayonlarından 2 yaş qrupu (9-12 və 13-17 yaş) üzrə istedadlı şagirdlərin qatıldığı festival iki mərhələdə keçirilib. Regionlar üzrə təşkil olunan ilk mərhələdə 1-ci yerlərin qalibləri Bakı şəhərində keçirilən final mərhələsində iştirak etmək

hüququ qazanıblar. Festivalın final mərhələsində Xalq artisti Teyyub Aslanovun sədrliyi ilə Xalq artisti Gülyaz Məmmədova və Əməkdar artist Zakir Əliyevdən ibarət münisiflər heyəti tərəfindən iştirakçıların çıxışları qiymətləndirilib.

Sevda Məmmədaliyeva çıxışının sonunda bütün festival iştirakçılarını, qalibləri, onların müəllimlərini, valideynlərini, məktəblərin kollektivini təbrik edərək uğurlar arzuladı.

“Şuşa ili”nə həsr olunan muğam festivalına yekun vuruldu

Mədəniyyətimizin Qarabağa qayıdışı həm də milli layəqətin təntənəsidir

Münisiflər heyətinin sədri Teyyub Aslanov festivalın təşkilinə görə Mədəniyyət Nazirliyinə

(Beyləqan), Aydın Həməzəyev (G.Şaroyev adına 35 nömrəli Musiqi məktəbi – Bakı), Aynur

Qaliblərə diplom və fəxri fərmanlar təqdim edildi. Şagirdləri festivala hazırlayan müəllimlərə

Ağamaliyeva (Salyan) II, Nihad Məmmədzadə (Xırdalan), Polad Salmanlı (Bərdə), Turan Salahov (Goranboy), Mənzurə Abdürəhmanova (Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbi – Bakı), Gülyaz Həsənzadə (M.Maqomayev adına 26 nömrəli Musiqi məktəbi – Bakı), Fətimə Hümətova (Şəki) və Ləman Məmmədova (Ağcabədi) III dərəcəli mükafata layiq görüldülər.

və konsertmeysterlərə isə fəxri fərmanlar verildi.

Sonda festivalın qalibləri Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin səhnəsində bir daha məhərrətlərini göstərdilər. İfaçıları Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Mahni Teatrının ansamblı (bədi rəhbər – Mirxalid Salayev) müşayiət edirdi. Konsert alqışlarla qarşılandı.

L.Azəri

Gürcüstan muzeyləri ilə əməkdaşlıq genişlənir

Azərbaycan-Gürcüstan əlaqələri çox qədim tarixi köklərə malikdir. Möhkəm tarixi zəmin üzərində qurulmuş münasibətlər bu gün iki ölkə rəhbərliyinin diqqəti və himayəsi sayəsində uğurla inkişaf edir. İkitərəfli münasibətlərin mühüm bir istiqaməti də mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıqdır. O cümlədən muzeylər arasında əməkdaşlıq genişlənir.

Bu sahədə təcrübə mübadiləsinin aparılması məqsədilə Gürcüstan Milli Muzeyinin baş direktoru, Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının fəxri doktoru, tanınmış antropoloq və arxeoloq David Lordkipanidze 27-30 iyun tarixində ölkəmizə səfər edib.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində David Lordkipanidzenin “Afrikadan ilk insanlar. Qafqazdan baxış” adlı müəhazirəsi təşkil olunub.

Tədbirdə Prezident Administrasiyası Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədaliyeva, Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin direktoru, akademik Nailə Vəlixanlı, həmçinin arxeoloqlar, tarixçilər və sahə üzrə mütəxəssislər iştirak ediblər.

Mövzu barədə geniş təqdimatla çıxış edən D.Lordkipanidze antropologiya və arxeologiya sahəsində aparılan tədqiqatlar və yeniliklər barədə bir sıra məqamlara toxunub, həmçinin ötən ilin iyulunda açılan və XXI əsrin regional muzey nümunəsi olan Bolnisi Muzeyi haqqında ətraflı məlumat verib. Müəhazirə iştirakçıların suallarının cavablandırılması və diskussiya ilə davam edib.

Qeyd olunan tədqiqatlar vəsaitilə dövrün təbii şəraiti və morfoloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinin iki ölkənin elmi üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcəyi bildirilib. Müzakirə zamanı layihənin multidisiplinar olması və gənc kadrların cəlb edilməsinə diqqət yetirilməsinin vacibliyi xüsusi vurğulanıb.

əvvəli səh. 1-də

Dövlət başçısı nəzərə çatdırıb ki, bu ilin mart ayında Azərbaycana səfəri çərçivəsində UN-HABITAT-ın icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif azad olunmuş Ağdam şəhərinə səfər edib və dağıntıların miqyasının şahidi olub. “Biz azad edilmiş ərazilərimizin yenidən qurulması

sahəsində UN-HABITAT ilə daha sıx əməkdaşlıq etmək arzusundayıq və təşkilatın mütəxəssislərinin yenidənqurma prosesinin iştirakçıları olmasını gözləyirik”, – deyə İlham Əliyev vurğulayıb. Dünya Şəhər Forumunun sessiyasında iştirak edən Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev bildirib

ki, Azərbaycanın postmünaqişə dövründə ərazilərin bərpasına dair təcrübəsini Ağdamda keçiriləcək forumda bölüşmək və digər ölkələrin bu təcrübədən faydalanmasına şərait yaratmaq mümkün olacaq.

Sessiyada nazirlər səviyyəsində keçirilən dəyirmi masada Azərbaycanın şəhərsalma və məskunlaşma sahələrindəki prioritetləri barədə məlumat verilib. Qeyd edilib ki, işğal dövründə şəhər və yaşayış məntəqələrinin tamamilə dağıdılması, infrastrukturun məhv edilməsi və ərazilərin minalanması bərpa işlərinin sürətlə aparılmasına mənfi təsir göstərir.

Dünya Şəhər Forumunun 11-ci sessiyasında Şuşada aparılan bərpa-quruculuq işlərindən də danışılıb. Sessiya çərçivəsində lokal və regional idarəçilik orqanları rəhbərlərinin dəyirmi masası keçirilib. Dəyirmi masada dünyanın müxtəlif ölkələrində şəhər idarəçiliyinə dair təcrübələr təqdim olunub.

Azərbaycan Prezidentinin Şuşa rayonu üzrə xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov tədbirdə çıxış edib. O bildirib ki, dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xüsusi idarəçilik formaları təsis edilib. Yeni idarəçilik forması işğaldan

“Diplomatic World” jurnalında mədəniyyət naziri ilə müsahibə dərc olunub

“Diplomatic World” (“Diplomatiya aləmi”) jurnalında Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Anar Kərimov ilə müsahibə dərc edilib.

Müxtəlif mövzulara dair sualları cavablandıran nazir mədəni irsin qorunması ilə bağlı qeyd edib ki, tarix və mədəniyyət abidələri xalqın milli sərvətidir və nazirlik bu sahəyə böyük həssaslıqla yanaşır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2008-ci ildə irəli sürülən mədəniyyətlərarası dialoqa dair “Bakı Prosesi” təşəbbüsü haqqında danışan Anar Kərimov bu təşəbbüs çərçivəsində Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda mədəniyyətlər və dinlərarası dialoqa töhfələr verdiyini diqqətə çatdırıb.

Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən ötən il bəyan edilən “Mədəniyyət naminə sülh” (Peace for Culture) global çağırışı haqqında məlumat verən nazir qeyd edib ki, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı və İCESCO tərəfindən dəstəklənən bu layihənin əsas məqsədi mədəniyyətin qorunması üçün regionda sülhün bərqərar olunmasıdır.

Anar Kərimov TÜRKSOY tərəfindən Azərbaycanın 270 yaşlı mədəniyyət paytaxtı, muğam-sənət beşiyimiz Şuşa şəhərinin 2023-cü il üçün “Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı” elan edilməsi ilə bağlı görülmə işlərdən də bəhs edib. Bildirilib ki, işğaldan azad edilmiş Şuşaya və digər ərazilərimizə mədəniyyətin geri qaytarılması istiqamətində Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən müxtəlif layihələr həyata keçirilir. Hazırda Şuşa şəhərinin tarixi görkəminin bərpası, əvvəlki şöhrətinin özünə qaytarılması və ənənəvi dolğun mədəni həyatına qovuşması, eləcə də Azərbaycanın çoxxanlı zəngin mədəniyyətinin, memarlıq və şəhərsalma sənətinin parlaq incisi kimi beynəlxalq aləmdə təbliğini təmin etmək məqsədilə müvafiq işlər aparılmaqdadır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin ingilis dilində çap olunan “Diplomatic World” jurnalı 2002-ci ildən fəaliyyət göstərir. Jurnalda müxtəlif ölkələrdən tanınmış siyasi xadimlərin, dövlət rəsmilərinin müsahibə və məqalələri dərc edilir.

Özbəkistanda Azərbaycan musiqi alətlərinin sərgisi təşkil ediləcək

Azərbaycanda səfərdə olan Özbəkistan Baş nazirinin müavini, turizm və mədəni irs naziri Aziz Abduhakimov Beynəlxalq Muğam Mərkəzinə (BMM) ziyarət edib. Naziri Səmərqənd Dövlət Universitetinin rektoru, professor Rustam Xolmuradov və “Özbəkistan 24” Dövlət Televiziyaşının əməkdaşları müşayiət edib.

BMM-in direktoru, Xalq artisti Murad Hüseynov qonaqlara Azərbaycanın musiqi mədəniyyəti, muğam sənəti haqqında məlumat verib. Bildirib ki, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, ölkəmizin birinci xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə inşa olunan Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin açılışı 2008-ci ilin 27 dekabrında keçirilib. Qeyd edilib ki, Azərbaycan muğamı və bu sənətin əsas alətləri – tar, kamança UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısında yer alır. Heydər Əliyev Fondu dünyada musiqimizin təbliği ilə bağlı böyük layihələr həyata keçirir. Çoxsaylı ölkələrdə muğam ifaçılarımız çıxışlar edir. Dünyanın məşhur ifaçıları və musiqi kollektivləri ilə əlaqələr qurulur. Eyni zamanda mərkəz tərəfindən müxtəlif layihələr reallaşdırılır, elmi konfranslar, dəyirmi masalar, konsertlər keçirilir.

Aziz Abduhakimov bu il Özbəkistanın Xivə şəhərində təşkil edilən “Lazgi” festivalında BMM-in solistlərinin və “Qarabağ” muğam qrupunun uğurlu çıxışları ilə bağlı mərkəzin rəhbərliyinə təşəkkür edib. Nazir iki qardaş ölkə arasında muğam sənətinin geniş inkişafı nəzərə alınaraq birgə tədqiqat işlərinin həyata keçirilməsini təklif edib, qarşılıqlı sənət mübadiləsinin vacibliyini vurğulayıb.

Qonaqlara BMM-in foyesindəki daimi ekspozisiyada nümayiş olunan milli musiqi alətləri haqqında məlumat verilib.

Görüş zamanı Özbəkistan Makom (muğam) İnstitutunda Azərbaycan milli musiqi alətləri – tar, kamança və qavalın daimi sərgilənməsi, eyni zamanda Azərbaycanda və Özbəkistanda qarşılıqlı olaraq musiqi alətlərimizin sərgilərinin təşkililə iki ölkə arasında razılıq əldə edilib.

Sonra BMM-in solistləri tarzən Rəşad İbrahimov və kamança ifaçısı Təbriz Yusifovun müşayiəti ilə VIII Muğam Televiziya Müsabiqəsinin iştirakçıları Ülker Abdullayeva və Fuad Əzizadənin iştirakı ilə konsert proqramı təqdim olunub. Gənc xanəndələrin səsləndirdiyi xalq mahnıları və təsniflər, eləcə də muğamlardan parçalar maraqla qarşılanıb.

Görüş zamanı “Özbəkistan 24” kanalının çəkiliş qrupu BMM-in fəaliyyətini əks etdirən süljet də hazırlayıb.

Lalə

BMT-nin Məskunlaşma Proqramı ilə birgə Ağdamda Milli Şəhər Forumu keçiriləcək

Forum Azərbaycanın ərazilərin bərpasına dair təcrübəsini bölüşməyə imkan verəcək

ki, Azərbaycanın postmünaqişə dövründə ərazilərin bərpasına dair təcrübəsini Ağdamda keçiriləcək forumda bölüşmək və digər ölkələrin bu təcrübədən faydalanmasına şərait yaratmaq mümkün olacaq.

Sessiyada nazirlər səviyyəsində keçirilən dəyirmi masada Azərbaycanın şəhərsalma və məskunlaşma sahələrindəki prioritetləri barədə məlumat verilib. Qeyd edilib ki, işğal dövründə şəhər və yaşayış məntəqələrinin tamamilə dağıdılması, infrastrukturun məhv edilməsi və ərazilərin minalanması bərpa işlərinin sürətlə aparılmasına mənfi təsir göstərir.

Dünya Şəhər Forumunun 11-ci sessiyasında Şuşada aparılan bərpa-quruculuq işlərindən də danışılıb. Sessiya çərçivəsində lokal və regional idarəçilik orqanları rəhbərlərinin dəyirmi masası keçirilib. Dəyirmi masada dünyanın müxtəlif ölkələrində şəhər idarəçiliyinə dair təcrübələr təqdim olunub.

Azərbaycan Prezidentinin Şuşa rayonu üzrə xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov tədbirdə çıxış edib. O bildirib ki, dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə xüsusi idarəçilik formaları təsis edilib. Yeni idarəçilik forması işğaldan

azad edilmiş ərazilərdə, eləcə də Şuşa şəhərində bərpa-quruculuq işlərinin aparılması, məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıdışı, eləcə də dövlət-vətəndaş arasında yeni keyfiyyət standartlarına söykənən xidmətlərin göstərilməsi üçün məqsədyönlü fəaliyyət göstərir.

Xüsusi nümayəndə vurğulayıb ki, Şuşada 200-ə yaxın tarix və mədəniyyət abidəsi var. Təəssüflər olsun ki, abidələrin bir hissəsi işğal zamanı tamamilə məhv edilib, qalanları isə yarasız vəziyyətə düşüb. Şuşa qalası, o cümlədən 4 abidə artıq bərpa olunub.

Aydın Kərimov deyib ki, bərpa və quruculuq işlərinin sistemli şəkildə aparılması məqsədilə ötən ilin aprel ayında şəhərin Baş planı hazırlanıb. Baş plan əsasən, 50 min kvadratmetr sahədə 16 qəzalı yaşayış binası sökülərək yeni məktəb binası, xəstəxana, yeni məscid, 5 ulduzlu hotel, konfrans mərkəzi və televiziya qülləsinin tikintisinə başlanılıb. Hazırda nüfuzlu xarici ekspertlər qrupu tərəfindən yeni dayanıqlı su təchizatı və kanalizasiya sistemi şəbəkəsi layihələndirilir və bu işlər cari ilin payızında başa çatdırılmalıdır. 2023-cü ilin əvvəlindən şəbəkə tikintisi işlərinə başlanacaq.

İslam ölkələrinin nümayəndələri

Şuşaya səfər ediblər

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) Turizm Nazirləri Konfransının Azərbaycanda keçirilən XI sessiyası (27-29 iyun) iştirakçılarının işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfəri təşkil edilib. İyunun 29-da İslam ölkələrinin təmsilçiləri Şuşada olublar.

İƏT-in Baş katibi Hüseyn Brahimi Taha, Özbəkistan, Pakistan, İran, Qambiya, Niger, Malayziya, Sudan, Uqanda, Qabonun turizm nazirləri, nazir müavirləri, Ərəb Turizm Təşkilatının nümayəndələri Şuşa şəhərində işğal müddətində erməni vandalizminin qurbanı olmuş Aşağı Gövhər ağa və Yuxarı Gövhər ağa məscidlərində aparılan bərpa və təmir işləri ilə tanış olublar.

Səfər zamanı qonaqlara Şuşa rayonunun Daşaltı kəndinin turizm imkanları, burada turizm və rekreasiya zonasının yaradılması üçün mövcud potensial haqqında da məlumat verilib. Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev bu ərazilərin turizm potensialının istifadəsi üçün Şuşa şəhərinin turizm inkişaf strategiyasının və Daşaltının turizm inkişaf konsepsiyasının hazırlandığını diqqətə çatdırıb.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi İdarə heyətinin sədri Məftun Abbasov tərəfindən Şuşanın tarixi, Vətən müharibəsindən sonra aparılan yenidənqurma və bərpa işləri, şəhərdəki İslam irsinə aid abidələr haqqında ətraflı informasiya verilib.

Qeyd edək ki, İƏT Turizm Nazirləri Konfransının XI sessiyasının iştirakçıları Füzuli aeroportu ilə də tanış olublar.

Otuz ildən sonra ilk dəfə

Şuşa teatrı Şuşada tamaşa göstərib

1943-cü ildə yaradılan və 1949-cu ildə respublikada (eləcə də ümumilikdə keçmiş SSRİ məkanında) bir sıra rayon teatrları ilə bərabər fəaliyyətini dayandıran Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı bir də 1992-ci ildə, artıq Şuşa şəhəri işğal olunandan sonra fəaliyyətini bərpa etmişdi. Bu müddətdə Bakıda fəaliyyət göstərən, 2018-ci ildən əsaslı təmir-bərpa edilmiş ayrıca binası da olan yaradıcı kollektiv, nəhayət, 30 ildən sonra azad Şuşada ilk dəfə tamaşa göstərib.

Mədəniyyət Nazirliyi və "Veysələoğlu" Şirkətlər Qrupuna aid olan "Araz" supermarketlər şəbəkəsinin birgə təşkilatçılığı ilə iyunun 29-da Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı doğma şəhərdə milli dramaturgiyanın ilk səhnə əsərini – M.F.Axundzadənin "Sərgüştü-vəzir-xani-Lənkeran" tamaşasını nümayiş etdirib.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin də dəstək verdiyi tamaşa nümayişi açıq havada gerçəkləşib.

Milli mətbuatın banisinin 180 illiyi

münasibətilə

Bu il Azərbaycan milli mətbuatının banisi, görkəmli maarifçi, müfəkkir Həsən bəy Zərdəbinin (1842-1907) anadan olmasının 180 illiyidir. Bu münasibətlə ölkəmizdə müxtəlif tədbirlər keçirilir, maarif və mətbuat fədasinin xidmətləri minnətdarlıqla yada salınır.

Xaçmaz RMI-nin tabeliyindəki Qusar rayon Mərkəzi Kitabxanasında da "Azərbaycan mətbuatının banisi – Həsən bəy Zərdəbi" adlı tədbir keçirilib, sərgi nümayiş etdirilib.

***

Ağstafa RMI-nin əhatə etdiyi Tovuz rayon Mərkəzi Kitabxanasında "Həsən bəy Zərdəbi – 180" mövzusunda tədbir təşkil edilib. Çıxış edənlər Zərdəbinin Azərbaycan mədəniyyət və mətbuatının inkişafında verdiyi töhfələrə danışıblar. Tədbirdə iştirakçılar eyniadlı sərgi ilə tanış olublar.

Qazax rayon MKS-nin E.Hüseynov adına Mərkəzi Kitabxanası "Görkəmli təbiətşünas alim" adlı sərgi təşkil edib. Sərgidə Həsən bəy Zərdəbinin əsərləri və haqqında olan materiallar nümayiş olunub.

4 region

Tarixi irsin qorunması və şəhərsalmanın inkişafı

İyunun 29-da Ağstafa rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti və Azərbaycan Memarlar İttifaqının birgə təşkilatçılığı ilə "Gəncə-Daşkəsən və Qazax-Tovuz iqtisadi rayonlarının tarixi irsinin qorunması və şəhərsalmanın inkişafı" adlı plenumu keçirilib.

Plenumda Memarlar İttifaqı İdarə heyətinin sədri Elbay Qasımlı, Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Azad Cəfərlı, Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Seymur Orucov, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru, professor Gülcöhrə Məmmədova, eləcə də memarlar, ekspertlər iştirak edib.

Tədbir iştirakçıları öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri qoyublar.

İştirakçılar Ağstafa rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin foyesində "Müasir Azərbaycan memarlığı" adlı sərgi ilə tanış olublar.

Sonra mərkəzin akt zalında tədbirin rəsmi hissəsi başlayıb.

Tədbirdə çıxış edən Memarlar İttifaqı İdarə heyətinin sədri Elbay Qasımlı, Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Azad Cəfərlı, Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Seymur Orucov rayonun şəhərsalma ənənələrindən söz açıb. Qeyd edib ki, rayonda aparılan tikinti işləri zamanı milli memarlıq elementlərinin istifadəsinə xüsusi diqqət yetirilir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin rektoru Gülcöhrə Məmmədova tarixi abidələrin yerlərdə dayanıqlı inkişafa təkan verməsi üçün daha səmərəli istifadə olunmasının vacibliyini qeyd edib. Bildirib ki, bu məsələdə dövlət, bələdiyyələr, həm də ayrı-ayrı maraqlı şəxslər sıx əlaqədə işləməlidirlər.

Dövlət Xidmətinin rəisi Azad Cəfərlı regionda yerləşən tarixi abidələr haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, bu regionda 9 rayon və iki şəhər üzrə dövlət tərəfindən qorunan daşınmaz tarix-mədəniyyət abidələrinin reyestrində 783 abidə mövcuddur. Onlardan 405-i memarlıq, 346-sı

arxeoloji, 24-ü bağ-park, monumental və xatirə abidələri və 8-i dekorativ-tətbiqi sənət nümunəsidir.

Vurğulanıb ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən mədəni irsimizin qorunması, bərpa və konservasiyası, eləcə də idarəolunmasında səmərəliliyin artırılması istiqamətində imzalanan fərman və sərəncamlar bu sahəyə göstərilən diqqət və qayğının bariz nümunəsidir.

Daha sonra Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin müavini İlqar İsmatov, "Keşikçidağ" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğunun direktoru Musa Mursaquliyev, AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun şöbə müdiri Raihə Əmənzadə məruzələrlə çıxış ediblər. Məruzələrdə Gəncə-Daşkəsən və Qazax-Tovuz iqtisadi rayonlarında mövcud olan tarix-mədəniyyət abidələrinin qorunması, bərpa olunma xüsusiyyətləri, eləcə də müasir şəhərsalma tendensiyalarının inkişafı məsələlərindən danışılıb.

Sonda plenumun qətnaməsi səsə qoyularaq qəbul olunub.

Tədbir iştirakçıları daha sonra "Avey" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu ilə tanış olublar.

270 yaşlı mədəniyyət paytaxtımız

Gəncə RMI Goranboy rayon Mehman Nazarov adına Qızılhacılı qəsəbə Uşaq musiqi məktəbində "Şuşa li" ilə bağlı tədbir keçirilib. Tədbirdə konsert proqramı təqdim olunub.

***

İsmayillı RMI İsmayillı rayon Heydər Əliyev Mərkəzi, rayon MKS və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Şamaxı bölgəsi üzrə şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Şuşa li" nə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Çıxışlarda Şuşanın Azərbaycan mədəniyyətinə və ədəbiyyatına bəxş etdiyi şəxsiyyətlərdən danışılıb.

***

Masallı RMI Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında "Şuşa mədəniyyətinin inciləri" mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə kitab-

xananın direktoru Əlhəddin Nəzərov çıxış edərək 270 yaşlı Şuşanın mədəni zənginliklərindən söz açıb.

***

Ağstafa RMI-nin təşəbbüsü ilə keçirilən "Ruhumuzun vətənidir Şuşa" adlı yaradıcılıq müsabiqəsinin final mərhələsi keçirilib. Müsabiqədə idarənin əhatə etdiyi rayonlar üzrə uşaq musiqi məktəbləri şagirdlərinin müxtəlif ixtisaslar üzrə ifaları, uşaqların şeir qiraəti dinlənib, rəsm qalereyalı dərnək üzvlərinin rəsm əsərlərinə baxış keçirilib. Ağstafa şəhər H.Arif adına Uşaq musiqi məktəbində keçirilən təltif olunma mərasimində çıxış edən RMI-nin rəisi Nureddin Mehdiyev qalibləri təbrik edib, müsabiqənin əhəmiyyətindən danışdı. Sonda qaliblərə idarənin fəxri fərmanları təqdim olunub.

Vətən qəhrəmanlarımızı tanıyaq və tanıdaq

Qubanın Çartəpə kəndində torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan gizir Ürfan Çingiz oğlu Məmmədovun xatirəsinə əbədiləşdirmək məqsədilə bulaq kompleksi istifadəyə verilib. Kompleksdə Ürfanla yanaşı, Birinci Qarabağ müharibəsində şəhid olan Vətən övladlarının da xatirə lövhəsi yer alıb. Ürfan Məmmədov 1994-cü il iyunun 28-də Çartəpə kəndində anadan olub. 2017-ci ildən ordu sıralarında müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kimi fəaliyyət göstərmiş. Qəhrəman gizir Vətən müharibəsində

Suqovuşan və Talış istiqamətində döyüşlərə qatılıb. Sentyabrın 28-də Talış kəndində şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü" və "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib. Ürfanın əmisi Mais Məmmədov isə Birinci Qarabağ müharibəsi şəhəridir.

***

Şəki RMI Şəki şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində Mədəniyyət Nazirliyi, "İctimai" TV və C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" Kinostudiyasının birgə istehsalı olan "Görünməyən qəhrəmanlar. 27 sentyabr" adlı sənədli filmin nümayişi keçirilib. Şəki RMI-nin rəisi vəzifəsini icra edən Tərlan Nəsibov və digər qonaqlar filmi izləyiblər.

***

Sumqayıt RMI Xızı rayon nümayəndəliyinin əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Elnur Ağahəmmədovun ailəsini ziyarət ediblər.

***

Gəncə RMI Gəncə şəhər MKS-nin 15 saylı kitabxana filialı Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi Malik Əsədovun (1962-1992) anadan olmasının 60 illiyi ilə əlaqədar "Qəhrəmanları tanıyaq və tanıdaq" başlığı altında tədbir keçirib.

***

Əzizə beynəlxalq müsabiqələrdə fərqlənən müəllim və şagirdlərə diplom, fəxri fərman və təşəkkürnamə təqdim edib.

Gəncə şəhər MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasının Uşaq şöbəsi uşaqların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, onların dünya görüşünün və bilik dairəsinin genişlənməsi məqsədilə "Yay tətilini kitablarla keçirək" başlığı altında mütaliə günləri keçirib.

***

Lənkeran RMI Lerik rayon Heydər Əliyev Mərkəzində 26 iyun – Narkomanıya və Narkobiznesə qarşı Beynəlxalq Mübarizə Günü ilə əlaqədar maarifləndirici tədbir keçirilib. Tədbirdə gənclərə asudə vaxtlarını səmərəli dəyərləndirmələri məqsədilə tövsiyələr verilib, zərərli vərdislərdən uzaq durmağın vacib olduğu vurğulanıb.

Hazırladı: N.Məmmədli

Bölgələrdə müxtəlif səpkili tədbirlər

Sabirabad RMI tərəfindən bu ilin aprelindən "Həftənin kitabı" adlı layihə həyata keçirilir. Layihə çərçivəsində həm yerli, həm də xarici yazarların müxtəlif mövzularda kitabları "Həftənin kitabı"

olaraq seçilib və regional idarənin, həmçinin idarənin tabeliyində fəaliyyət göstərən MKS-lərin sosial şəbəkə hesablarında paylaşıqlara geniş oxucu kütləsinə təqdim edilib.

***

Ağdaş RMI Ağdaş rayon MKS-nin şəhər, qəsəbə və kənd kitabxana filiallarının yerləşdiyi bütün yaşayış məntəqələrində 26 iyun – Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə "Açıq kitabxana" aksiyası keçirilib. Aksiyada kitabxanaların fondlarında olan silahlı qüvvələrimizin qəhrəmanlıqlarına, mədəniyyət paytaxtımız Şuşaya həsr olunmuş kitablar nümayiş etdirilib.

***

Gəncə RMI Gəncə şəhər Uşaq incəsənət məktəbinin 2021/2022-ci tədris ilinin yekunlarına həsr olunmuş hesabat konserti keçirilib. Konsertdən sonra məktəbin direktoru Təvəkkül Hüseynli il

Sumqayıt RMI Sumqayıt şəhər Əhməd Baxxanov adına 1 nömrəli Uşaq incəsənət məktəbi Eldarova Qazaxstanın Nur-Sultan şəhərində onlayn formatda təşkil olunan "British Grand Festival"-da Gran-pri mükafatına layiq görülüb. Müsabiqədə şagirdin uğurlu çıxışına görə məktəbin müəllimi Mehriban Nurullayeva isə təşəkkürnamə ilə təltif edilib.

***

Bərdə RMI-nin tabeliyindəki Bərdə şəhər 1 nömrəli Uşaq incəsənət məktəbinin şagirdləri də həmin müsabiqədə iştirak edərək diplomlarla, onların müəllimləri isə təşəkkürnamə ilə təltif olunublar.

***

Tarix, incəsənət, məhəbbət...

Xalça Muzeyində qurama ustası Xalidə Nəsirovanın əl işlərinin sərgisi

Bəzən qurama sənətini kasıb insanların yaratdığını deyirlər. Lakin bu yanaşma doğru deyil. Bir çox quramalarda bahalı parça nümunələrinə də rast gəlinir. Bu sənət bir hobbii kimi formalaşaraq bütün təbəqələri əhatə edib.

Bu fikirlər iyunun 28-də Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində "Xalidə Nəsirovanın qurama dünyası" adlı sərginin açılışında səsləndirildi.

Sərginin açılışında çıxış edən muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Şirin Məlikova sənətkarın yaradıcılıq dünyasından söz açdı. Direktor Xalidə Nəsirovanın yaradıcılığı ilə uzun illər əvvəl tanış olduğunu və həta-tilk məqaləsini də onun haqqında yazdığını bildirdi: "Xalidə Nəsirova günümüzün ən görkəmli qurama ustalarından biridir. O, həyatının 30 ildən çoxunu qurama sənətinə həsr edib. İxtisasca kimyaçı olan Xalidə xanım bu sənətə hobbii kimi başlayıb. Sonralar bu hobbisi onu dünyaya tanıdıb. Xalidə Nəsirova bu bədii ənənəni müasir dövrdə yaşadan, ona özünəməxsus dəst-xətti ilə həyat verən azsaylı qadın sənətkarlardandır".

Şirin Məlikova həmçinin qeyd etdi ki, Xalça Muzeyində ilk dəfə qurama sənətini əks etdirən sərgi açılıb. Qurama ən qədim tekstil növüdür və bu sənət dünyada müxtəlif adlarla tanınır: "Bəzən bu sənəti kasıb insanların yaratdığını qeyd edirlər. Amma düşünürəm ki, bu fikir heç də düzgün deyil. Bəzən biz bu quramalarda çox bahalı parça nümunələrinə də rast gəlirik. Deməli, bu sənət hobbii kimi formalaşaraq bütün təbəqələri əhatə edib".

Direktor muzeydə XIX əsrin sonu və XX əsri əhatə edən quramaların qorunduğunu dedi: "Bugünkü sərgidə Xalidə Nəsirovanın 40-a yaxın müxtəlif qurama nümunəsi nümayiş etdirilir. Sənətkarın müəllifi olduğu əsərlərlə yanaşı, ona hədiyyə edilmiş XX əsrin əvvəllərinə aid quramalar da sərgilənir. Xalidə xanımın quramalarının ekseriyətini müxtəlif örtüklər, yastıq üzvləri, dekorativ süfrələr, mozaik pannolar təşkil edir. O, 30 ildən çoxdur bu sənətlə məşğuldur. Hazırladığı quramalara baxanda XX əsrin cərəyanlarını görürük. Bir içərişəhərli olaraq Xalidə xanım quramalarda öz mesajlarını, şəhərin ab-havasını da ötürür".

Sonra çıxış edən İçərişəhər Muzey Mərkəzinin direktoru Əminə Məlikova bildirdi ki, Azərbaycan dekorativ-tətbiqi sənətinin əlvan koloritli, günəşli təbiətinin isti rənglərini özündə əks etdirən qurama sənətinin qədim tarixi var. Əsərlərini eskizsiz hazırlayan Xalidə Nəsirovanın mürekkəb və zəngin naxışlı kompozisiyalarının əsas mövzusu tarix, incəsənət, din və məhəbbətdir.

Əminə Məlikova həmçinin diqqətə çatdırdı ki, iyunun

7-dən avqustun 7-dək Azərbaycanda ilk dəfə Milli Qurama Festivalı keçiriləcək. Festival zamanı Azərbaycan muzeylərinin fondlarında saxlanılan qurama nümunələri və qurama sənətkarlarının əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş olunacaq, qurama məhsullarının hazırlanması üzrə ustad dərsləri keçiriləcək.

Xalidə Nəsirovanın yetirməsi, qurama ustası Fəridə Mustafayeva qeyd etdi ki, üzrlü səbəblərdən müəllimi açılışda iştirak

edə bilmir. O, qonaqlara sənətkarın adından dərin təşəkkürünü bildirdi. Diqqətə çatdırdı ki, müəlliminin əsərlərində bədbin notlar yoxdur. Xalidə xanım bu gün də qədim dövrə və müasirliyi birləşdirərək zənginliklər yaratmaqda davam edir.

Qeyd edək ki, Xalidə Nəsirova ilk dəfə 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsi günlərində qəlbində baş qaldıran emosional hisslərini ifadə edərək 3330 ədəd parça hissəsindən "Mənim dostlarım" adlı quramanı işləyib. Sonradan bu sənətə möhkəm bağlanaraq zamanla qazanılmış təcrübə və peşəkarlıq sayəsində gözəl əsərlər yaradıb.

"Avroviziya-2012", 100-dən çox qalstukdan hazırlanmış "İçərişəhərin sirləri", insanları qədim abidələri qorumağa səsləyən "İmdad" adlı işləri və digər çoxsaylı quramalarında sənətkarın özünəməxsus bədii axtarışları əksini tapıb. "Xalidə Nəsirovanın qurama dünyası" sərgisi 10 sentyabr 2022-ci il tarixinədək davam edəcək. Sərgi çərçivəsində mühazirələr, qurama üzrə ustad dərsləri, tematik ekskursiyalar keçiriləcək.

Lalə Azəri

Bəstəkar Elnarə Dadaşova ilə görüş keçirilib

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev iyunun 29-da bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, professor Elnarə Dadaşova ilə görüşüb.

Elnarə Dadaşovanı 70 illik yubileyi münasibətilə təbrik edən Elnur Əliyev ona möhkəm cansağlığı, yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb.

Bəstəkar ona göstərilən diqqət və qayğıya görə Mədəniyyət Nazirliyinə minnətdarlığını bildirib.

Virtuoz tarzən Yakutiya festivalında ölkəmizi təmsil edib

Yakutiya "UNESCO" şədevlərinin Olonxo torpağında görüşü" devizi altında ənənəvi festival keçirilib. UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilənnümunələrin nümayiş etdirildiyi sayca dördüncü festivalda 14 ölkə, həmçinin Rusiyanın müxtəlif regionları təmsil olunub. Festivalda Azərbaycanı tanınmış tarzən, Əməkdar artist Sahib Paşazadə təmsil edib.

Tarzən Yakutiyanın "Arko-Artiko" kamera orkestri ilə birlikdə konsertdə çıxış edib. Festival çərçivəsində təşkil olunan simpoziumda Sahib Paşazadənin "Tar və onun inkişaf yolları haqqında" məruzəsi də dinlənib.

"Oxuyan tar" adlı solo konsert də verən virtuoz tarzən həmçinin Verxnevilleysk kəndində "Isiax" yakut bayramına da qatılıb. Burada uğurlu çıxışına görə sənətcə qızıl medal və diplomla təltif edilib.

Akademik Musiqili Teatrda "Premyeraların paradi"

İyulun 3-dən 10-dək Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında "Premyeraların paradi" festivalı keçiriləcək. Teatrın bildiriblər ki, festival çərçivəsində repertuara yeni daxil edilən 7 tamaşanın nümayişi nəzərdə tutulur.

İyulun 3-də "Lara Martins Jazz club", ertəsi gün "Utancaq qız", iyulun 5-də "Məchul pilləkən" balet-tamaşası göstəriləcək. Bundan əlavə, iyulun 6-da "Bəxtiyar", ayın 8-də "Bir nəfəs qədr", iyulun 9-da "Psix", ayın 10-da isə "Beşmanatlıq gəlin" tamaşaları nümayiş olunacaq.

Festival çərçivəsində ilk dəfə təqdim ediləcək "Məchul pilləkən" balet-tamaşası bəşəriyyətin ən qorxulu beləsi olan narkomaniyaya qarşı mübarizə, eyni zamanda digər zərərli vərdislərə qarşı təbliğatdan bəhs edir. Tamaşanın süjet xəttində pis vərdislərə düçar olmuş bir gəncin bütün maneələrə baxmayaraq, ağı ölümlə mübarizəsi və iradəsinin təntənəsi nümayiş olunur.

Səhnə əsərinin quruluşçu baletmeysteri, həm də baş rolun ifaçısı gənc balet artisti Məhəmməd Abdullayev, quruluşçu rejissoru Samir Qulamov, quruluşçu rəssamı teatrın baş rəssamı Vüsal Rəhimdir.

"Can üstə"yə yeni nəfəs

Ağdam Dövlət Dram Teatrı repertuarına daha bir tamaşa əlavə edib. Məşqləri başa çatmaq üzrə olan tamaşa Xalq yazıçısı Afaq Məsudun "Can üstə" adlı ikihissəli psixoloji dramı əsasında hazırlanıb.

Pyes, müəllifinin dili ilə desək, bir müəmmalı qətl hadisəsidir. Dram o dünya ilə bu dünya arasında mistik bir keçiddə baş verən hadisələri göstərir.

Onu da qeyd edək ki, əsərə ilk səhnə yozumunu mərhum rejissor, Əməkdar incəsənət xadimi Vəqif İbrahimovlu vaxtilə Yuğ Teatrında vermiş və nümunə maraqla qarşılanmışdı. Budəfəki quruluşun müəllifi Ağdam teatrının rejissoru Səbuhi Əhmədov, rəssamı Müşfiq Qarayev, musiqi tərtibatçısı Elşən Cəfərovdur. Rolları Səbuhi Əhmədov, Afərdə Əhmədova, Elşən Cavadov, Xəyalə Xudadatova, Fəqimə Yusifova, Fərhad Fərhadzadə, Qalib Abdullazadə və Anar Əhmədov ifa edirlər. Tamaşanın premyerası yeni teatr mövsümü üçün nəzərdə tutulub.

Qusar teatrında bədii-musiqili tədbir

Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının təşkilatçılığı ilə "Qusar qəhrəmanları diyardır" adlı bədii-musiqili tədbir keçirilib.

Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının aktyorlarının təqdimatında Rafiq Rəhimlinin "İlham ətrli Zəfər" tamaşasından parçalar nümayiş olunub. "Ləzginka" rəqs qrupu, müğənnilər Emma Xeyirbəyova və Şəhla Atıxanovanın iştirakı ilə hazırlanmış ədəbi-bədii kompozisiya da maraqla qarşılanıb.

Tədbirdə rayon İcra Hakimiyyəti təmsilçiləri, Vətən müharibəsi iştirakçıları, mədəniyyət işçiləri, ziyalılar iştirak ediblər.

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin (AD-MİU) 100 illik yubileyi münasibətilə "ADMİU 99+" layihəsi çərçivəsində keçirilən "Pillə" tələbə tamaşaları festivalı başa çatıb.

Bağlılaş mərasimində universitet rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti, tanınmış incəsənət xadimləri, tələbələr və media nümayəndələri iştirak ediblər.

ADMİU-nun rektoru, professor Ceyran Mahmudova festivalı universitetin həyatında önəmli hadisə adlandırıb. Qeyd olunub ki, "Pillə" festivalı tələbələrin yaradıcılıq prosesinə daha sıx təşviq edilməsi, gənc istedadların aşkarlanması və teatr tədrisi prosesinin aktivləşdirilməsi məqsədi daşıyır. Festivalda iştirak edən IV kurs tələbələrinin artıq universitetdən məzun olmağa hazırlaşdıqlarını deyən rektor onlara uğurlar arzulayıb.

Böyük səhnəyə aparan "Pillə"

Tələbə tamaşaları festivalı başa çatıb

Sonra festivalın təşkilatçıları və münsiflər heyətinin üzvləri – professorlar Aydın Talıbzadə, Məryəm Əlizadə, teatrşünaslar Elçin Cəfərov, Vidadi Qafarov çıxış edərək fikirlərini bölüşüblər.

Qeyd olunub ki, festivalda aktyor sənəti ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrin doqquz diplom və kurs tamaşası nümayiş olunub. Hər günün sonunda nümayiş olunan səhnə əsərləri tələbə-teatrşünaslardan ibarət gənc ekspertlər qrupu tərəfindən də müzakirə edilib.

Sonra qaliblər mükafatlandırılıb.

"Ən yaxşı tamaşa" nominasiyası üzrə N.V.Qoqolun "Müfəttiş" komediyasını səhnələşdirən Teatr sənəti fakültəsinin III kurs tələbələri (kurs rəhbəri – Xalq artisti Vidadi Həsənov), "Ən yaxşı kişi rolu" nominasiyası üzrə fakültənin IV kurs tələbəsi Ülvi Həsimov, "Ən yaxşı qadın rolu" nominasiyası üzrə "SABAH" qrupları IV kurs tələbəsi Şəhanə Rzayeva qalib olub.

Gənc ekspertlərin mükafatı J.B.Molyerin "Jorj Danden və yaxud aldadılmış ər" əsərinin tamaşasına görə Teatr sənəti fakültəsinin II kurs rus bölməsinin tələbələrinə (kurs rəhbəri – Ruslan İsmayilov) təqdim edilib.

"Qarabağ rənglərinin musiqisi"

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında "Music of Karabakh Colors" ("Qarabağ rənglərinin musiqisi") adlı xeyriyyə konserti keçirilib. Layihənin müəllifi beynəlxalq və respublika müsabiqələri laureatı, istedadlı pianoçu və rəssam Səidə Tağızadədir. Tədbirdə Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin F.Əmirov adına 6 nömrəli onbirliklik İncəsənət məktəbi də iştirak edib

Konsertdə Azərbaycan bəstəkarları F.Əlizadə, C.Abbasov, E.Dadaşova, A.Yusifova, K.Əlizadə, P.Axundova və R.Əhmədovun Qarabağ və ilin fəsilləri mövzusunda kamera əsərləri səslənib. Hər musiqi əsərinin ifası mövzuya uyğun videoqarxlarla müşayiət olunub.

Tədbir çərçivəsində 6 nömrəli onbirliklik İncəsənət məktəbi şagirdlərinin, eləcə də peşəkar rəsamların əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş olunub. Azərbaycan Rəsamlar İttifaqının üzvü, məktəbin müəllimi Aydan Niftiyevanın "Sevimli çiçəklər" adlı əsəri məktəbin müəllim heyəti tərəfindən müəyyən məbləğ qarşılığında əldə olunub və məbləğ "YAŞAT" Fonduna iləndirilib. Rəsm əsəri konsertdə iştirak edən Vətən müharibəsi şəhidi Nurlan Həsənovun anasına hədiyyə olunub.

Naxçıvan teatri mövsümə "Xurşidbanu Natəvan" tamaşası ilə yekun vurub

Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Milli Dram Teatrında 139-cu mövsümün bağlanmış mərasimi keçirilib.

Teatrın direktoru, Xalq artisti Rza Xudiyev çıxış edərək Naxçıvan teatrının tarixindən danışdı. Bildirib ki, Azərbaycanda ilk peşəkar teatrın yaranmasından 10 il sonra – 1883-cü ildə mayın 11-də əsası qoyulan Naxçıvan teatri zəngin sənət yolu keçərək, həmişə tamaşaçıların mənəvi və estetik tərbiyəsində mühüm rol oynayıb.

Vurğulanıb ki, 139-cu teatr mövsümü Naxçıvan teatri üçün daha əlamətdar olub, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 26 aprel tarixli qərarı ilə Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrına "milli" status verilib.

Mövsümdə kollektiv ideya-bədii cəhətdən müxtəlifliyi ilə seçilən bir neçə səhnə əsərini tamaşaçılara təqdim edib. İyun ayında İlyas Əfəndiyevin "Xurşidbanu Natəvan" əsəri əsasında hazırlanmış eyniadlı tamaşaya ictimai baxış olub, həmçinin Hüseyn Cavidin

"Topal Teymur" əsəri əsasında hazırlanan tamaşanın məşqləri aparılıb.

Sonra "Xurşidbanu Natəvan" tamaşası nümayiş olunub. Görkəmli şairə Xurşidbanu Natəvanın 190 illiyi münasibətilə hazırlanan səhnə əsərində əsas rolları gənc aktyorlar Mehri Nəbiyeva, Məmməd Mehdiyev, Səyyad Məmmədov, eləcə də Azərbaycanın Əməkdar artistləri Əli Əliyev, Behruz Haxverdiyev, Əbülfəz İmanov, Vidadi Rəcəbli və digərləri ifa ediblər.

Tamaşanın rejissoru Azərbaycanın Əməkdar artisti Tofiq Seyidov, rəssamı muxtar respublikanın Əməkdar rəssamı Səyyad Bayramov, musiqi tərtibatçısı sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Natəvan Qədimova, rejissor assistenti Vidadi Rəcəblidir.

Türk dünyasının tarixi, ədəbiyyatı və coğrafiyası

Ortaq dərsliklər qəbul edilib

Beynəlxalq Türk Akademiyası Elmi Şurasının Nur-Sultanda keçirilən 5-ci iclasında "Ortaq türk tarixi", "Ortaq türk ədəbiyyatı" və "Türk dünyasının coğrafiyası" dərsliklərinin mətni və proqramı üzv ölkələrin nazirləri və təşkilatın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunub və müvafiq protokol imzalanıb.

Dərsliklər türk dövlətləri başçıların zirvə görüşlərində qəbul edilən qərarlara uyğun olaraq Beynəlxalq Türk Akademiyası tərəfindən hazırlanıb.

Elmi şuranın 2021-ci ildə İstanbulda keçirilən 4-cü iclasında orta-

taq dərsliklərlə bağlı komissiyaın yaradılmasına qərar verilib və Türkiyə tərəfinin təşəbbüsü ilə 2022-ci il 16-18 may tarixində dərslik mətnlərinin təsdiqi məqsədilə ekspertlər toplantısı keçirilib. Bu dəfəki iclasda ekspertlər hər üç dərsləyin mətnlərini razılaşdırıblar.

"Ortaq türk tarixi" dərsləyi yeddi bölmədən ibarətdir və XV əsrə qədər türk xalqlarının tarixini özündə əks etdirir. "Ortaq türk ədəbiyyatı" dərsləyi isə şagirdlərdə ortaqlıq düşüncə və mədəni dəyərlər haqqında təsəvvür yaratmaq məqsədi daşıyır.

"Türk dünyası coğrafiyası" dərsləyinin məzmunu bütövlükdə Türk dünyasının coğrafi mənzərəsinin, türklərin coğrafi anlayış və ideyalarının öyrənilməsinə yönəlib.

Elmi şurada qəbul edilmiş yekun protokola uyğun olaraq, tərəflər dərsliklərin proqram və mətnlərini təsdiqləyir, onların öz ölkələrinin orta təhsil müəssisələrində tədrisini təmin edir və dərsliklərin təbliği məqsədilə müxtəlif tədbirlər təşkil etməyi üzərlərinə götürürlər.

Xatırladaq ki, tədbirdə Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti Darxan Kızıralı, Azərbaycanın təhsil naziri Emin Əmrullayev, Qazaxıstanın təhsil naziri Asxat Aymaqambetov, elm və ali təhsil naziri Sayasat Nurbek, Qırğızıstanın təhsil və elm naziri Almazbek Bəyşenaliyev, Azərbaycan, Qırğızıstan və Özbəkistanın Qazaxıstandakı səfirləri, Türkiyə və Macarıstan səfirliklərinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Qədim Qəbələ şəhəri ərazisində arxeoloji araşdırmaların nəticələri qiymətləndirilib

AMEA-nın Arxeologiya, Etnoqrafiya və Antropologiya İnstitutunun baş direktoru, tarix elmləri doktoru, professor Abbas Seyidov qədim Qəbələ şəhərinin Səlbir və Qala ərazilərində olub.

İnstitutdan bildirilib ki, Səlbir ərazisində Azərbaycan arxeoloqlarının, həmçinin Azərbaycan-Koreya beynəlxalq arxeoloji ekspedisiyasının 2009-2019-cu illər ərzində aşkara çıxardıqları Antik və İlk Orta əsrlər dövrünə aid tikili qalıqları, müdafiə divarları, istehsalat və məişət qurğuları, qəbirlər və şəhərin su təchizatı sisteməinə baxış keçirilib.

Qəbələ arxeoloji ekspedisiyasının rəhbəri, dosent Ceyhun Eminli və Azərbaycan-Koreya beynəlxalq arxeoloji ekspedisiyası Koreya heyətinin rəhbəri, professor Kim Jonq İl ərazidə aparılan tədqiqatlar haqqında geniş məlumat verib və gələcəkdə nəzərdə tutulan tədqiqatlar barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Abbas Seyidov arxeoloji araşdırmaların nəticələrini müsbət qiymətləndirib və gələcəkdə görülməli işlərə institut tərəfindən dəstəyini verəcəyini bildirib.

Qeyd edək ki, 2009-2019-cu illər ərzində Səlbir ərazisində 5 min kvadratmetrdən artıq ərazidə arxeoloji tədqiqatlar aparılıb və 2 min kvadratmetrdən artıq ərazi konservasiya edilib.

Qədim Qəbələ şəhərinin Çapaqlı, Səlbir və Qala, həmçinin ətrafda olan Kamal təpəsi, Şəhidlər qəbiristanlığı, Bayır şəhər kimi digər arxeoloji sahələr də daxil olmaqla, ümumilikdə 430 hektardan artıq ərazi keçən əsrin 70-ci illərində qoruyulmuş kimi qeydə alınıb. Hazırda ərazi Qəbələ Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunun nəzdində dövlət tərəfindən mühafizə olunur.

6 yaddaş

Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində (AMM) "Erməni separatçıları tərəfindən dağıdılmış Qarabağın xristian kilsələri" adlı sənədli filmin təqdimatı olub. Təqdimat "Şuşa ili" çərçivəsində Azərbaycanın Fransadakı Səfirliyi tərəfindən təşkil edilib.

Tədbirdə ölkəmizin Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev, Fransanın sabiq deputatı, Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının sədri Jerom Lamber və filmin rejissoru Anastasiya Lavrina çıxış ediblər.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz tərəfindən torpaqlarımızın erməni işğalından azad edilməsindən danışan Rəhman Mustafayev bildirib ki, ermənilər otuz ilə yaxın sünni işğal dövründə bu ərazilərdə Azərbaycanın tarixi, mədəni və dini irsini, o cümlədən xristian abidələrini dağıdıblar. Səfir qeyd edib ki, təqdim olunan sənədli film erməni separatçılarının xristian kilsələrini necə dağıtdığını əks etdirir.

Ermənistan ərazisində də Azərbaycana məxsus mədəni və dini abidələrin məhv edildiyini deyən Rəhman Mustafayev bildirib ki, UNESCO-nun texniki missiyası bu zərərli qiymətləndirmək üçün çoxdan Azərbaycana getməli idi. Ancaq təəssüf olsun ki, hələ də UNESCO texniki missiyası nə azad olunan ərazilərə, nə də Ermənistana göndərilib.

Jerom Lamber 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycana səfərindən danışaraq

Qarabağda erməni separatçıları tərəfindən dağıdılmış xristian kilsələri

Otuzillik işğalın izlərindən bəhs edən sənədli film Parisdə təqdim olunub

şahidi olduğu mənzərələrdən söz açıb. Bildirilib ki, ermənilər işğal olunmuş ərazilərdə təkcə Azərbaycan mədəni irs abidələrini deyil, həmçinin özlərinin də mənsub olduqları xristian dininə aid abidələri dağıdıblar.

Rejissor Anastasiya Lavrina uzun müddət ictimaiyyətdən gizlədilmiş vəziyyətlə bağlı he-

qiqəti üzə çıxarmaq məqsədilə bu filmi hazırladığını diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, işğaldan azad edilmiş Azərbaycan torpaqlarında törədilmiş dağıntıların miqyası onu görənləri dəhşətə gətirir.

Azərbaycanın CBC televiziyaşının kollektivi ilə birlikdə hazırlanmış filmdə Xocavənd rayonunda yüz il əvvəl tikilmiş pravoslav kilsəsinin, tarixi, dini məbədin ermənilər tərəfindən yarasız hala salındığı göstərilir.

Mədəni irsdə kitabxanaların rolu və yeri

Milli Kitabxana MDB kitabxanaçılarının konfransında təmsil olunub

İyunun 29-da Azərbaycan Milli Kitabxanası Elmi-tədqiqat və metodik təminat şöbəsinin müdiri Aygün Koçak və Kolleksiyaçılarının və informasiya resurslarının mühafizəsi şöbəsinin müdiri Şəhla Nəziyeva Qırğızıstanın Karakol şəhərində MDB kitabxanaçılarının beynəlxalq konfransında iştirak ediblər.

"Birlik ölkələrinin mədəni və təbiət irsi: kitabxanaların rolu və yeri" adlı konfrans "Karakol – 2022: MDB-nin mədəniyyət paytaxtı" proqramı çərçivəsində gerçəkləşib. Aygün Koçak konfransda "Azərbaycan Milli Kitabxanasının əhalinin ekoloji mədəniyyətinin formalaşmasında rolu" adlı məruzə və təqdimatla çıxış edib.

Konfransda Alıqul Osmonov adına Qırğızıstan Milli Kitabxanasının direktoru Nurjan İmankulova "Qırğızıstan kitabxanaları ekoloji təhsil və mədəni dəyərlərin təbliği sistemində" adlı məruzə ilə çıxış edib.

Rusiya Dövlət Kitabxanası, B.N.Yeltsin adına Rusiya Prezident Kitabxanası, M.I.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanası, Qərbi Qazaxıstan Həməzə Esenjanov adına Uşaq və Gənclər Vilayət Kitabxanası və T.Sıdıkbekov adına İssık-Kul Vilayət Kitabxanasının əməkdaşları müxtəlif mövzulara toxunublar.

"Mədəniyyət: problemlər və perspektivlər"

Beynəlxalq onlayn elmi konfrans

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti (ADMIU) tərəfindən "Şuşa ili" çərçivəsində "Mədəniyyət: problemlər və perspektivlər" mövzusunda doktorant və gənc tədqiqatçıların XV beynəlxalq elmi konfransı təşkil edilib.

"Şuşa, sən azadsan!" devizi ilə onlayn formatda keçirilən konfransın plenar iclasını ADMIU-nun prorektoru, dosent Sədaqət Əliyeva açaraq gənc tədqiqatçılara uğurlar arzulayıb. Qeyd edib ki, mədəniyyət xalqın mədəniyyətini təyin edən amillərdən biridir. Bu sahədə gənc tədqiqatçıların araşdırmalarının böyük rolu var.

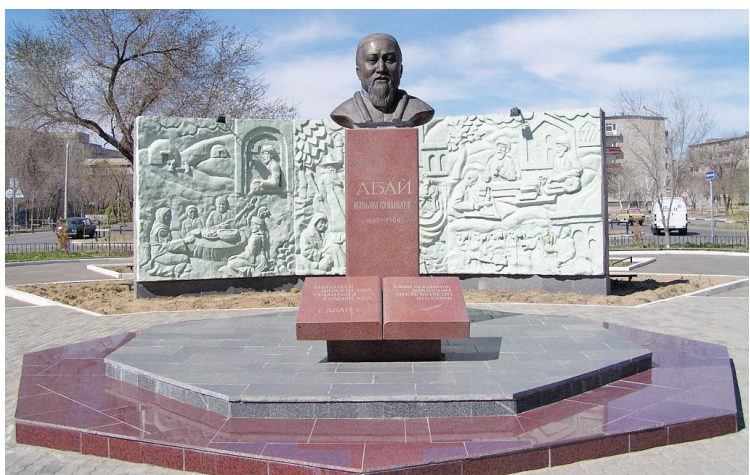
Diqqətə çatdırılıb ki, elmi konfransa Qazaxıstan, İran, Türkiyə və başqa xarici ölkələrdən, eləcə də müxtəlif yerli ali təhsil ocaqlarının gənc doktorant və dissertantları tərəfindən çox sayda məqalə-məruzələr təqdim edilib.

Professorlar Qasım Hacıyev, Qabil Əliyev Şuşanın tarixi və xalqımız üçün əhəmiyyətindən danışılıb. Şuşanın tarixinin, mədəniyyətinin, maddi-mənəvi sərvətlərinin gənc tədqiqatçıları tərəfindən araşdırılmasının vacibliyi vurğulanıb.

Dublin Universitetinin doktorantı Baha Əhməd Yılmaz, konfransa Ukraynadan qatılan professor, sosial kommunikasiyalar üzrə elmlər doktoru Anastasiya Bessarab, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının müəllimi Eteri Cəfərova və başqaları çıxış ediblər.

Konfransın bölmə iclaslarında doktorant və gənc tədqiqatçıların məruzələri dinlənilib, suallar cavablandırılıb.

Qazax xalqının "yolgöstərən ulduz"u

Əsərlərinin xeyli hissəsi xalq azadlığı uğrunda mübarizəyə ruhlandıran maarifçi-didaktik çağırışlardan ibarətdir. Müəllif "Qara söz" kitabında yazır:

*Bilinmir bu dünyada
Yalan harda, düz harda?
Nədi zülmət, nədi nur?
Güclü güclünü udur.
... Yazıq xalq parçalanıb,
Ümidlər haçalanıb.
... Xalq ağalanıb, soyulub,
Top əlzinə qoyulub.
... Nəymis mənim yannağım,
Xalqı belə anmağım.
İnam, inad, bu səbir?
Xalq yerində dayanıb,
Xalq ayılıb-oyanıb
Bir hərəkət işləmir.*

lemlərinə orijinal baxışlar əksini tapıb. O, insan idrakını, şəxsiyyəti cəmiyyətin əsası hesab edir. Ağılsızların hakimiyyətini cəmiyyət üçün faciə kimi qiymətləndirir. Poemada hadisələr ərəb xəlifəsi Harun ər-Rəşidin hakim olduğu Bağdad şəhərində baş verir: Maqsud yolda bir quldurun qoca kişini qarət etdiyini görür və ona kömək edir. Qoca kişi ona sübh çağı sərdabənin həyatına gəlməsini xahiş edir. Maqsud ora gəlir və qoca kişi sərdabənin həyatında ağ, sarı və qırmızı meyvəsi olan ağacı ona göstərir. Sonra ona istədiyi rəngdə olan bir meyvə seçməsinə birlirir. Ağ ağıl, sarı var-dövlət, qırmızı meyvə isə qadın mənasında olur... Şair bununla əsərdə üç əsas prinsip – qüdrət, dövlət və məhəbbətin hansının cəmiyyət üçün vacibliyi məsələsini gicqət mərkəzinə çəkir. Burada ağılın təntənəsinin vacibliyi, insan xoşbəxtliyinin əsasında ağılın dayanması və s. məsələlərdən bəhs olunur.

Abay Kunanbayev qazax poeziyasını həm də yeni formalarla (müsəddəs, müsəl, məsnəvi) zənginləşdirib. Müasirləri "Əqliyye" əsərini onun yaradıcılığının zirvəsi hesab ediblər. Şair bu əsəri cavablara xitabən qələmə alıb.

Əsərdə dövrün çatışmazlıqlarını göstərən şair məhrumiyyətlərə düçar olan xalqının halına yanır və ürək ağrılarına dilə gətirir. Xalqa müraciətlə yazır: "Ey mənim xalqım, bu qədər təbiə sərvətimiz olduğu halda niyə yoxsulluq içində yaşayırsınız? Xarici varlılar, az da olsa, dövlətin inkişafı, xalqın güzəranının yaxşılaşması üçün nə işə edirlər. Bizim qazax bəyləri isə iki şeyi bacarır: çoxlu ət yeməyi və çoxlu arvad almağı".

Abay Kunanbayevin əsərlərində çar Rusiyasına müəyyən qədər rəğbət hiss olunsa da, ölkəsinin müstəmləkə altında zülm çəkdiyini də görür. Buna görə də çarizmin işğalçılıq siyasəti ilə barışmır. Bununla belə, xalqın maariflənməsində rol oynayan rus ziyalılarını soydaşlarının qanını içən məmurlarla eyniləşdirmir. O, eyni zamanda qazax mədəniyyətinin rus və Avropa mədəniyyətləri ilə yaxınlaşmasını alqışlayıb.

Ömrü boyu ictimai ədalətsizliklərə qarşı çıxan, xalqın nicat yolunu maariflənməkdə və milli-mənəvi özünüdərkə axtaran, qazax xalqının "yolgöstərən ulduz"u kimi xarakterizə olunan Abay Kunanbayev 6 iyul 1904-cü ildə vəfat edib.

Savalan Fərəcov

Qazax xalqının görkəmli söz, fikir adamlarından biri də şair, yazıçı, müasir qazax yazılı ədəbiyyatının banisi Abay Kunanbayev olub. Onun adı Türk dünyasının mütəfəkkir ədibləri sırasında hörmətlə çəkilir. Təsədüfi deyil ki, ədibin 175 illik yubileyi münasibətilə TÜRKSOY tərəfindən 2020-ci il "Abay Kunanbayev ili" elan edilmişdi.

O, yaradıcılıq fəaliyyəti dövründə qazax ədəbiyyatına yeni ictimai məzmun verib. Şeirlərində əsasən ülvə və saf məhəbbəti tərənnüm edib. Dövrün ictimai-siyasi proseslərini diqqətlə izləyərək cəmiyyətdəki çatışmazlıqları tənqid edən əsərlər qələmə alıb. 59 illik ömründə gələcək nəsillərə 200-ə yaxın şeir, üç poema, 45 nəsr əsəri yadigar qoyub.

İbrahim (Abay) Kunanbayev 1845-ci ildə Qazaxıstanın Semey (keçmiş Semipalatinsk) vilayətinin Jidebay kəndində dünyaya göz açıb. İbtidai təhsilini mollaxanada alır. Sonra atasının tövsiyəsi ilə 1857-ci ildə Semipalatinskə Əhməd Rza mədrəsəsinə gedir. Ərəb, fars dillərini öyrənir. Şərq ədəbiyyatı klassiklərinin əsərləri ilə yaxından tanış olur. Ancaq mədrəsədən ayrılaraq rus məktəbində təhsilini davam etdirir. O, eyni zamanda poeziyaya maraq göstərir. Hazırca vablıq və məntiqli düşüncəsinə görə yoldaşları onu "Abay" (diqqətli, ehtiyatlı) deyər çağırırlar. Sonralar o, elə bu adla da tanınır.

Hələ məktəbli ikən ilk qələm təcrübəsi olan "Dəvə qovan" şeirini yazır. Sonra "Dövlətin bir dərdi var", "Xoş söz eşitmədim mən" və "Mal-qaranı qoruyub firavan gün sürür bay" kimi şeirlərini qələmə alır, varlı və təmähkar bəyləri tənqid edir.

Şairin erkən yaradıcılığında qazax folklorunun təsirləri aydın görünür. Araşdırmalarda qeyd olunur ki, Abay Kunanbayev yaradıcılığının çiçəkləndiyi bir vaxtda ağır faciə ilə üzləşir. İki oğlunu birdən itirir. "Gəlinim Məhişə başsağlığı" şeirində Allahın ona ələcsiz dərd verdiyini söyləyir.

Abay Kunanbayev yaradıcılıq fəaliyyəti dövründə lirik və satirik şeirlər, lirik-epik poemalar və maarifçi-realist nəsr əsərləri ərsəyə gətirib. Əsərləri ilə tanışlıqdan hiss edərsən ki, o, milli ruhlu şeirin yaradıcılarından biri kimi ədəbiyyata gəlib. Əsərlərində maarifçiliklə xəlqilik üzvi surətdə bir-birini tamamlayır. O, əsərlərini daha çox ictimai ədalətsizliklərin tənqidinə, nadanlıq və cəhəltin aradan qaldırılmasına, elm və maarifin təbliğinə həsr edib.

İyunun 28-də AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində unikal dekorativ tərtibatlı silahlardan ibarət “Silahın mistik gözəlliyi (XVI-XIX əsrlər Azərbaycan silahı)” adlı sərgi açılıb. Tədbirdə mədəniyyətin nazirinin müavini, AMEA-nın müxbir üzvü Sevdə Məmmədəliyeva, tanınmış alim və mütəxəssislər, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Muzeyin baş direktoru, akademik Nailə Vəlixanlı çıxış edərək sərgi haqqında məlumat verib. Bildirib ki, muzeyin zəngin kolleksiyasında Azərbaycan tarixinin müxtəlif səhifələrini əks etdirən silahlar da xüsusi yer tutur. Silah istehsalı metalışləmənin aparıcı sahələrindən biri olub. Silahların hazırlanması el sənəti və bərbəsa el ustalarının adı ilə bağlıdır. Muzeyin Silahlar və bayraqlar fondunda saxlanılan soyuq və odlu silahlar, Azərbaycan xalqının şanlı hərbi tarixini əks etdirməklə bərabər, həm də

maddi mədəniyyət nümunələri kimi tarixi mənbədir və sənətkarlığın silahsızlıq sahəsinin yüksək inkişafını nümayiş etdirir. Sərgidə XVI-XIX əsrlər Azərbaycan silahları ilk dəfə sənətkarlıq nümunələri kimi təqdim edilir. Muzeyin Elmi ekspozisiya və sərgilərin təşkili şöbəsinin müdiri, dosent Səbuhi Əhmədov diqqətə çatdırıb ki, təqdim olunan silahlar həm də yüksək zövqlə hazırlanmış sənət nümunələridir. Sərgidə 300 ədəd unikal dekorativ tərtibatlı silah yer alıb.

“Silahın mistik gözəlliyi”

Tarix Muzeyində sərgi

Nümayiş etdirilən bəzi eksponatlar haqqında ətraflı məlumat verilib.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Hərbi Akademiyasının professoru Nurulla Əliyev deyib ki, muzeyin silah kolleksiyası müəyyən tarixi dövrün ictimai-siyasi hadisələrini, mədəniyyətini, hərbi tarixini əks etdirməklə yanaşı, xalq tətbiqi sənətinin inkişafının, dövrün silahsızlarının

canın Vətən müharibəsində Qələbəsi” və “Azərbaycanın hərbi tarixi. Ən qədim dövrlərdən XVIII əsrə qədər ən mühüm hərbi-siyasi hadisələrin xronoloji xülasəsi” kitablarını hədiyyə edib.

Sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış olublar. Daha sonra onlar Pənahəli xan Cavanşirin məzar daşının bərpadan sonra ilk dəfə nümayiş olunduğu sərgiyə də baxıblar.

yüksək peşəkarlığının, onların bədii-estetik zövqünün göstəricisidir. Bu baxımdan sərgi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

N.Əliyev muzeyin baş direktoru Nailə Vəlixanlıya “Azərbay-

Tarix Muzeyində “Silahın mistik gözəlliyi” adlı sərgi sentyabrın 15-dək davam edəcək. Sərgiyə giriş böyükölçü üçün 2, uşaqlar üçün 1 manat təşkil edir.

AMEA Humanitar Elmlər Bölməsi Elmi şurasının iclası

Bülbul, Mirzə Fətəli və Cavidin yubileyləri ilə bağlı tədbirlər planı hazırlanıb

Azərbaycan professional vokal sənətinin banisi, SSRİ Xalq artisti, professor Bülbulün (Murtuza Məşədi Rza oğlu Məmmədov; 1897-1961) anadan olmasının 125 illiyi ilə əlaqədar AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsi tərəfindən tədbirlər planı hazırlanaraq icra olunur.

Bu barədə AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsi Elmi şurasının iclasında akademikyanın vitse-prezidenti, şuranın sədri İsa Həbibbəyli məlumat verib.

İclasda AMEA-nın Memarlıq və İncəsənət İnstitutu Muğamşünaslıq şöbəsinin müdiri, professor Sevil Fərhadovanın “Bülbulün yaradıcılıq yolu Şərq və Avropa mədəniyyətlərinin sintezinin məhsulu kimi” mövzusunda məruzəsi dinlənilib.

Azərbaycan dramaturgiyasının banisi Mirzə Fətəli Axundzadənin (1812-1878) 210 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Humanitar Elmlər Bölməsi Elmi şurasının tədbirlər planı da müzakirəyə çıxarılıb. Plana əsasən, ədibin yubileyi münasibətilə elmi seminarın (Şəki Regional Elmi Mərkəzi, Humanitar Elmlər Bölməsi) və konfransın (Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat

İnstitutu) keçirilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin Mirzə Fətəli Axundzadənin şəxsi arxivi, yaradıcılığında folklor motivləri və mifologizmlər, əlifba, orfoqrafiya, dram və nəsr dili məsələləri və digər mövzularda tədbirlərin təşkil edilməsi qərara alınıb. “Mirzə Fətəli Axundzadə ensiklopediyası”nın, “Mirzə Fətəli Axundzadə. Həyatı və yaradıcılığı” (“Sənətkarın elmi pasportu” seriyasından) kitabının hazır-

lanıb nəşr edilməsi, görkəmli dramaturqun əsərləri, haqqında yazılmış kitablardan ibarət sərginin təşkili barədə elmi tədqiqat müəssisələrinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Akademik İsa Həbibbəyli oktyabrın 24-də dahi şair və dramaturq Hüseyn Cavidin anadan olmasının 140 illiyinin tamam olduğunu xatırladaraq, ədibin həyat və yaradıcılığının tədqiqi və təbliği istiqamətində Hüseyn

Cavidin Ev-Muzeyində, eləcə də AMEA-nın elmi müəssisələrində görülən işlər barədə danışılıb.

Hüseyn Cavidin 140 illiyi münasibətilə Humanitar Elmlər Bölməsinin tədbirlər planına dair müzakirələr aparılıb. Ədibin yubileyi ilə bağlı müxtəlif konfrans və tədbirlərin keçirilməsi, ensiklopediya və monoqrafiyaların, “Hüseyn Cavidin Ev-Muzeyinin izahlı kataloqu”nın (3 cildə), AMEA Naxçıvan Bölməsinin “Elmi əsərlər” jurnalının xüsusi buraxılışının hazırlanması və bu barədə bölmənin tədbirlər planının təsdiq edilməsi haqqında qərar qəbul edilib.

Görkəmli şərqşünas alim, AMEA-nın müxbir üzvü Azadə Rüstəmovanın (1932-2005) anadan olmasının 90 illik yubileyi ilə əlaqədar AMEA Rəyasət Heyəti qarşısında vəsatət qaldırılıb. Bu münasibətlə “Elm fədəisi. Azadə Rüstəmov – 90” məqalələr və xatirələr toplusunun hazırlanıb nəşr edilməsi barədə Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutuna tapşırıq verilib.

İsa Həbibbəyli bölmənin elmi müəssisələrində türk xalqları ədəbiyyatının tədqiq edilməsi istiqamətində görülən işlərdən də bəhs edib. Diqqətə çatdırılıb ki, sentyabr ayında qazax ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Muxtar Auezovun 125 illiyi (1897-1961) qeyd olunacaq. Həmçinin humanitar sahədə fəaliyyət göstərən tanınmış alimlərin yubileylərinin bölmənin elmi şuralarının iclaslarında nəzərə alınması tövsiyə olunub.

“İnsan resurslarının idarəedilməsinə ümumi baxış”

DİM tərəfindən təlim təşkil olunub

28-29 iyun tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün “İnsan resurslarının idarəedilməsinə ümumi baxış” mövzusunda təlim keçirilib.

DİM-in əməkdaşı Miranə Rüstəmli insan resurslarının idarəedilməsinin əsas funksia və prinsipləri, əmək bölgüsü və əmək kooperasiyasının növləri, vəzifə təlimatlarının düzgün müəyyənləşdirilməsi qaydaları, kadrların seçilməsi, yerləşdirilməsi, onlarla aparılan işlərin əsas

prinsipləri, problemləri, müsahibələrdə sənətlərin müəyyənləşdirilməsi metodları və s. məsələlər barədə ətraflı məlumat verib.

Həmçinin təlim zamanı iştirakçılara müasir motivasiya metodları, işçiləri motivasiya edən amillər, motivasiyanın prinsip və faydaları, münaqişə situasiyaları, onların yaranma səbəbləri və həlli, iş yerlərində stresin idarə olunması və s. məsələlər də izah edilib.

Xatırladaq ki, DİM mütəmadi olaraq dövlət qurumları, özəl sektor və vətəndaşların müraciətləri əsasında bu və digər mövzularda təlimlər təşkil edir.

“Bakı Yay Caz Günləri”nə hər kəs dəvətlidir

Xəbərdəyimiz kimi, 6-7 iyul tarixlərində Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında 4-cü “Bakı Yay Caz Günləri” keçiriləcək.

“Bakı Yay Caz Günləri” (Baku Summer Jazz Days) festivalı pandemiya səbəbindən yaranmış ikillik fasilədən sonra fəaliyyətini bərpa edir. Əvvəlki festivalların iştirakçıların coğrafiyasına İsveçrə, Fransa, İsrail, Gürcüstan, ABŞ, Türkiyə, Macarıstan, Rusiya kimi ölkələr daxil idi. Layihə çərçivəsində Avichai Kohen, Erik Eruffaz, Jacky Terrasson, Stephanie Belmondo, Nik West kimi məşhur musiqiçilər Bakıda ilk dəfə çıxış ediblər.

Caz musiqisi pərəstişkarları üçün növbəti sənət bayramını amerikalı caz pianoçusu və bəstəkarı Emmet Kohen öz triosu ilə açacaq.

Trionun rəhbəri – Amerika Piano Assosiasiyasının, 2019-cu il “Amerika Pianoçuları Mükafatı”nın sahibi Emmet Kohen eyni zamanda pedaqoqdur və bütün yaş qruplarından olan tələbələrə dinləyici ilə ünsiyyət sənətini öyrədir. O, Nyuport, Montterey və Rotterdamda keçirilən caz festivallarında, eləcə də Nyu-Yorkdakı Rose Hall və Vaşinqtondakı Kennedi Mərkəzi kimi bir çox məşhur musiqi məkanlarında çıxış edib.

İyulun 7-də program məşhur İsveç-Türkiyə saksofonçusu, bəstəkar, aktyor, prodüser İlhan Erşahinin kvartetinin çıxışı ilə davam edəcək. Stokholmda böyüyən və 1990-cı ildən Nyu-Yorkda yaşayan musiqiçi Wallace Rooney, Joe Lovano, Jeff Williams, Cameron Brown, Viktor Lewis kimi ifaçılarla birlikdə çıxış edib. O, Bakıda Türkiyədən olan cazmenlərin çıxış edəcəyi “İstanbul Sessions” layihəsini təqdim edəcək.

Hər iki gün festival səhnəsində Azərbaycanın caz qrupları da yer alacaq.

Diana Hacıyeva müasir Azərbaycan caz səhnəsinin istedadlı nümayəndələrindən biridir. Müğənni, musiqi prodüseri və bəstəçi kimi fəaliyyət göstərərək müxtəlif heyətlərlə çıxış edir. 2012-ci ildən “DiHaJ” adı altında çıxış edən musiqi heyətinin prodüseridir.

Firudin Həmidov gənc nəsəldə aid olan caz trumpet ifaçısı və bəndlileridir. Hazırda Azərbaycanın ən tanınmış gənc heyətlərindən biri olan “H3 Collective”-ni yaradıcısı və rəhbəridir. “H3 Collective” və F.Həmidov əsasən eysid-caz, fank-caz, hip-hop və digər müasir caz istiqamətlərində çalışır.

Festival Heydər Əliyev Mərkəzi, Mədəniyyət Nazirliyi və “Premier LTD” şirkətinin təşkilatçılığı ilə keçiriləcək. Yunus Əmrə İnstitutu (Türkiyə) də festivala dəstək verir.

Konsertlərin ictimaiyyət üçün əlçatan olması və bununla da Bakı caz ənənələrinin geniş tamaşaçı auditoriyası üçün canlandırılması festivalın əsas məqsədidir. Heydər Əliyev Mərkəzinin parkında açıq havada təşkil olunacaq konsertlərə giriş sərbəstdir.

Azərbaycan

2 iyul 1892 – Yazıçı, maarif və mədəniyyət xadimi Tağı Abbas oğlu Şahbazi (Simürq; 1892-1937) Bakıda anadan olub. Respublika xalq maarif komissarının müavini, Azərbaycan Dövlət Universitetinin rektoru işləyib. “Ağanın kənizi”, “Aldanmış ümid”, “Qayçı” və s. hekayələrin müəllifidir. Repressiya qurbanıdır.

2 iyul 1953 – Əməkdar artist Tofiq Əşraf oğlu Qarayev (1953 – 26.10.2013) Ağdamda doğulub. Ağdam Dövlət Dram Teatrının aktyoru olub.

2 iyul 1953 – Əməkdar artist, müğənni Məhəbbət Allahverdi oğlu Kazımov (1953 – 27.1.2014) Laçın rayonunun Çorman kəndində doğulub. “Dan ulduzu” ansamblının solisti olub.

3 iyul 1940 – Tanınmış pianoçu, Xalq artisti Zöhrab Əfrasiyab oğlu Adıgözalzadə (1940 – 24.5.2012) Bakıda doğulub. Bakı Musiqi Akademiyasının professoru olub, Əskişəhər Universitetinin (Türkiyə) Dövlət Konservatoriyasının kafedra müdiri işləyib. **3 iyul 2000** – Aşıq Xaspolad Gülablı (Xaspolad Salman oğlu Mirzaliyev; 1919-2000) vəfat edib.

4 iyul 1920 – Azərbaycan İnqilab Komitəsi kino qurğularını milliləşdirilməsi haqqında dekret verib. Respublikadakı bütün kinematografiya müəssisələri Xalq Maarif Komissarlığının yanında İncəsənət Şöbəsinin ixtiyarına verilib. Daha sonra İncəsənət Şöbəsinin yanında Mərkəzi Kinoprokat (Sentrprokat) idarəsi yaradıldı.

4 iyul 1928 – Tarix elmləri doktoru, professor, Əməkdar elm xadimi Kamran Nəbi oğlu Rəhimov (1928 – 4.7.2007) Naxçıvan MR Şərur rayonunun Qarabağlar kəndində doğulub. Maarif naziri (1983-1988), Ali Sovetin deputatı (1990-1995) olub.

5 iyul 1851 – Publisist, alim və ictimai xadim İsa Sultan Nəcəfzadə oğlu Şahtaxtinski (1851 – 18.10.1894) İrəvanda anadan olub. “Tiflisski vestnik” qəzetində şöbə müdiri, “Kavkazski almanax”ın təsisçisi, nəşiri və redaktoru olub.

5 iyul 1928 – Əməkdar artist Əzizağa (Ağababa) Qasım oğlu Qasımov (1928 – 18.2.1985) Bakıda doğulub. Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının aktyoru olub, filmlərə çəkilib.

Dünya

2 iyul 1714 – Alman bəstəkarı Kristof Vilibald Qlük (Christoph Willibald Ritter von Gluck; 1714-1787) anadan olub. “Orfey və Evridika”, “Paris və Yelena”, “İfigeniya Tavridada” və s. operalarının müəllifidir.

2 iyul 1877 – Alman yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı (1946) Herman Hesse (Hermann Hesse; 1877-1962) anadan olub. Əsərləri: “Təkrar altında”, “Çöl canavarı”, “Şərq ölkəsinə ziyarət”, “Muncuq oyununu” və s.

2 iyul 1923 – Polyak şairi, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı (1996) Vislava Şimborska (Wisława Szymborska; 1923 – 1.2.2012) anadan olub. “Son və əvvəl”, “Yüz ...” və s. kitabların müəllifidir.

2 iyul 1961 – Görkəmli Amerika yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1954) laureatı Ernest Heminqvey (Ernest Miller Hemingway; 21.7.1899 – 1961) vəfat edib.

3 iyul 1883 – Yəhudi əsilli çex-alman yazıçısı, filosof Frans Kafka (Franz Kafka; 1883 – 3.6.1924) Praqada doğulub. Əsərləri: “Bir xanımın xülasəsi”, “İtaqkarla söhbət”, “Çevrilmə”, “Qəsr”, “Kənd həkim”i” və s.

3 iyul 1908 – Fransız yazıçısı və ssenaristi Toma Narsejak (Thomas Narcejac, əsl adı Pierre Robert Ayraud; 1908-1998) anadan olub.

4 iyul 1918 – Rus filosofu, kulturoloq, “Mədəniyyətlərin dialoqu” konsepsiyasının müəllifi Vladimir Bibler (1918-2000) anadan olub.

4 iyul 1927 – Amerika dramaturqu və ssenaristi Nil Saymon (Marvin Neil Simon; 1927-2018) anadan olub. “Qərribə cütlük”, “Parkda ayaqyalın” və s. komediyaları ilə məşhurlaşılıb.

5 iyul 1812 – İspan yazıçı-dramaturqu Antonio Qarsia Quttes (Antonio Garcia Gutierrez; 1812-1884) anadan olub. Dramaturqun “Trubadur” pyesi əsasında italyan bəstəkarı Cüzeppe Verdi eyniadlı opera yazıb.

5 iyul 1889 – Fransız yazıçısı, rəssam, teatr nəzəriyyəçisi Jan Kokto (Jean Maurice Eugene Clement Cocteau; 1889-1963) anadan olub. “Əllamə Toma”, “Ədəbsiz uşaqlar” romanlarının, “Antiqona”, “Orfey” pyeslərinin müəllifidir.

5 iyul 1901 – SSRİ Xalq artisti, rejissor, aktyor, rəssam, yazıçı Sergey Obrazov (1901-1992) anadan olub. Uzun illər Moskvada Mərkəzi Kukla Teatrına rəhbərlik edib.

Hazırladı: Vüqar Orxan

“Sabir və xalq gülüşü” mövzusunda

elmi konfrans keçiriləcək

Bu il böyük Azərbaycan şairi, bədii-ictimai fikir tariximizdə yeni ədəbi məktəbin banisi, görkəmli maarifpərvər Mirzə Ələkbər Sabirin (1862-1911) anadan olmasının 160 illiyi qeyd olunur.

Dahi şair çoxəsrlik poeziyamızın parlaq ənənələrini layiqincə yaşatmaqla bərabər, ədəbiyyatımızı keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldərək onu ictimai məfkurə baxımından daha da zənginləşdirən söz ustası kimi geniş şöhrət tapıb. “Molla Nəsrəddin” jurnalı ətrafında formalaşmış ədəbi cərəyanın aparıcı simalarından olan mütəfəkkir şairin yüksək istedadla yaratdığı əsərlərin başlıca mövzusunun mənəvi saflığı, mədəni yüksəlişə və maariflənməyə çağırış təşkil edir. Azərbaycan ədəbi dilinin inkişafında, onun ümumxalq danışığı dili əsasında zənginləşdirilməsində də Sabir yaradıcılığı xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

İyulun 12-də AMEA-nın Folklor İnstitutunda Mirzə Ələkbər Sabirin 160 illik yubileyi münasibətilə “Sabir və xalq gülüşü” mövzusunda elmi konfrans keçiriləcək.

Konfransda iştirak etmək istəyənlər 150-200 sözdən ibarət mürəzzə özetlərini 1 iyul tarixinədək sabir.160@mail.ru elektron poçt ünvanına göndərə bilərlər.

“Ön Asiyaının mixi yazı sistemləri və

relikt dilləri”

AMEA A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun Qədim tarix şöbəsinin müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Allahverdi Əlimirzəyevin “Ön Asiyaının mixi yazı sistemləri və relikt dilləri” adlı monoqrafiyası nəşr olunub.

İnstitutdan bildirilib ki, kitabın elmi redaktoru tarix üzrə fəlsəfə doktoru Rauf Məlikovdur. Kitab Yaxın və Orta Şərqdə mövcud olmuş primitiv informasiya ötürücülərinin təkamülü nəticəsində meydana gələn qədim yazı sistemlərinə həsr edilib. Əsərdə 3000 il ərzində mixi işarələrlə iki kitabələrə əks olunmuş şumer, akkad, elam, hurri, biayni kimi relikt dillər haqqında məlumat verilib. Bəşəriyyətin və tariximizin ilk yazılı dövrü bu dillərdə tərtib edilmiş mənbələrdə əks olunub.

“Rezanın daxili Odisseyası”

Heydər Əliyev Mərkəzində məşhur fotoqrafın sərgisi açılıb

İyunun 28-də Heydər Əliyev Mərkəzində “Rezanın daxili Odisseyası” adlı fotosərgi açılıb. Sergidə Fransada yaşayan məşhur azərbaycanlı fotoqraf Reza Deqatinin çəkdiyi fotolar nümayiş olunur.

Azərbaycanla Fransa arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümünə həsr olunmuş sərgi Heydər Əliyev Fondu, Fransa Respublikasının Azərbaycandakı Səfirliyi və Azərbaycanda Fransız İnstitutu tərəfindən təşkil edilib.

Açılış mərasimində çıxış edən Heydər Əliyev Fondunun beynəlxalq əlaqələr departamentinin rəhbəri, Milli Məclisin Azərbaycan-Fransa parlamentlərarası əlaqələr üzrə qrupunun rəhbəri Soltan Məmmədov bildirib ki, ölkələrimiz arasında münasibətlərin tarixi və

bugünkü potensialı gələcək əməkdaşlıq üçün böyük imkanların olduğunu sübut edir. Millel vekili diqqətə çatdırıb ki, 1992-ci ildə Azərbaycanda Türkiyə səfirindən sonra fəaliyyətə başlayan ikinci diplomat Fransanın səfiri olub. 1993-cü ildə Prezident seçilmiş ulu öndər Heydər Əliyevin ilk xarici səfəri, eləcə də 2003-cü ildə Prezident İlham Əliyevin ilk səfəri Fransaya olub. Bütün bunlar Azərbaycanın Fransa ilə münasibətlərə necə önəm verdiyinin nümunəsidir.

Qeyd edilib ki, məşhur fotoqraf Reza Deqati otuz il əvvəl Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzünün başladığı dövrü, eləcə də işğaldan azad edilmiş torpaqları, orada bu gün həyata keçirilən quruculuq işlərini fotoyaddaşa köçürən bir sənətkardır. Bu işləri Reza Deqati dünya ictimaiyyətinə də çatdırır.

Fransanın Azərbaycanda ki səfiri Zakari Qros çıxışında Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra iki ölkə arasında münasibətlərdən bəhs edib. Vurğulayıb ki, bu gün iki ölkənin münasibətləri siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə inkişaf edir. Səfir sərginin təşkilində əməyi olan hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

Daha sonra çıxış edən Reza Deqati 13 yaşından etibarən fotoqrafıya ilə məşğul olmasından danışib.

Qeyd edib ki, indiyədək gəzdirdiyi ölkələrdə insanların müharibədən çəkdiyi əzab-əziyyətin şahidi olub. Özünü hərbi fotojurnalist deyil, sülh çarçısı hesab edir.

Reza Deqati vurğulayıb ki, bu gün Fransa və Azərbaycanı bu sərgi vasitəsilə bir araya gətirmək onun üçün çox önəmli bir mövzudur. Bildirib ki, əslən azərbay-

canlıdır, eyni zamanda Fransa xalqını da yaxşı tanıyır. Bu sərgi həm azərbaycanlılara, həm də fransızlara bu iki xalq və ölkə arasında çox-çox yaxınlıq olduğunu göstərmək niyyəti daşıyır.

Daha sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış olublar.

Sərgidə Reza Deqatinin müxtəlif illərdə Azərbaycanda və Fransada çəkdiyi fotolar yer alıb. Fotolar seyrçilərə Azərbaycan və Fransaya poetik və duyğulu səyahət təklif edir.

Qeyd edək ki, Reza Deqati indiyədək 100-dən çox ölkəyə səyahət edib. Tanınmış fotoqrafın əsərləri Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə keçirilən bir sıra layi-

hələrdə də təqdim edilib. Fondun təşkilatçılığı ilə Reza Deqatinin əsərləri Parisdə, UNESCO-nun mənzil-qəragahında, Moskvada, BMT-nin Nyu-Yorkdakı mənzil-qəragahında, Brüsseldə Avropa Parlamentində nümayiş olunub.

Heydər Əliyev Mərkəzində “Rezanın daxili Odisseyası” fotosərgisi iyulun 27-dək davam edəcək.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə quruculuq işləri “Urban Expo”da təqdim olunub

Xəbər verildiyi kimi, 26-30 iyun tarixində Polşanın Katovitse şəhərində Dünya Şəhər Forumunun (World Urban Forum – WUF) “Daha yaxşı gələcək naminə şəhərlərimizi dəyişdirək” mövzusunda 11-ci sessiyası keçirilib. Sessiya çərçivəsində açılan “Urban Expo” sərgisində Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa-quruculuq işləri də təqdim olunub.

Katovitse Beynəlxalq Konqres Mərkəzində təşkil olunan sərgidəki stendimizdə həmçinin Azərbaycanın müasir şəhərsalma sahəsində təcrübəsi, ölkənin turizm potensialına dair videoçarxlar, məlumat-

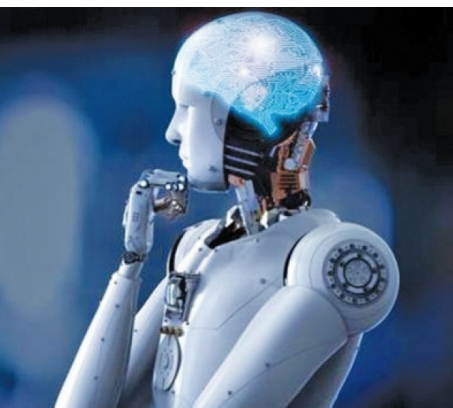
landırıcı broşür və kitablar nümayiş etdirilir. Stend Azərbaycan Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən hazırlanıb.

BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN HABITAT) icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif sessiya çərçivəsində

də Azərbaycan stendinə baş çəkib, nümayiş olunan materiallara, Qarabağda aparılan quruculuq işlərinə dair videoçarxa baxıb. O, sessiyada və sərgidə fəal iştirakına görə Azərbaycan tərəfinə təşəkkür edib.

Stenddə erməni işğalının dağıdıcı nəticələrini əks etdirən videoçarx da nümayiş olunub, ziyarətçilərə bu ərazilərdə aparılan tikinti və bərpa işləri barədə məlumat verilib. Dünya Şəhər Forumu sessiyasının iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanan stenddə Azərbaycan kulinariya nümunələri və digər milli məhsullar da təqdim olunub.

Süni intellektin inkişafı üçün milyard dollarlıq innovasiya fondu

NATO-nun Madrid sammiti (28-30 iyun) zamanı global təhlükəsizlik məsələləri beynəlxalq gündəmin aktual mövzuları ilə yanaşı, süni intellektin inkişafı kimi dünyanın gələcəyi üçün az əhəmiyyət kəsb etməyən məsələlər də nəzərdən keçirilib.

Sammitdə qəbul olunan NATO-nun Strateji Konsepsiyasında müttəfiq ölkələrin süni intellekt kimi yeni texnologiyalara daha çox sərmayə qoymağa başlamalı olduğu qeyd edilir. Bu məqsədlə süni intellektin inkişafı üçün innovasiya fondu yaradılacaq. Alyansa üzv olan 30 ölkənin ianələri ilə formalaşacaq fondun ilkin məbləği 1 milyard dollar olacaq. Məqsəd startaplara və digər şirkətlərə alyansın ehtiyacları üçün texnologiya hazırlamağa imkan yaratmaqdır.

Xüsusilə Çin son on ildə süni intellekt və yeni nəsil 5G mobil rabitəsi kimi texnologiyalar baxımından böyük irəliləyişlər əldə etməsi alyansı bu istiqamətdə daha fəal addıma sövq edib. Bu səbəbdən Madrid Strateji Konsepsiyasında NATO-nun yeni texnologiyaların istifadəsinə nəzarət etməsinin zəruriliyi xüsusi vurğulanıb.

“Cannes Lions-2022” yaradıcılıq festivalı keçirilib

20-24 iyun tarixində Fransanın Kann şəhərində “Cannes Lions 2022” beynəlxalq yaradıcılıq festivalı keçirilib. Festivalda “Young Lions Azerbaijan-2022” müsabiqəsinin Azərbaycan üzrə qalibləri də iştirak edib.

“Meta”, “Twitter”, “Spotify”, “Warner Bros”, “Pinterest”, “Amazon” kimi global brendlərin təmsil olunduğu tədbir zamanı dünyanın müxtəlif ölkələrindən sənaye nümayəndələrinin, o cümlədən Peris Hilton, Rayn Reynolds, Patrik Stüart kimi məşhurların çıxışları olub, panel sessiyaları keçirilib. Qeyd edək ki, “Young Lions Azerbaijan-2022” müsabiqəsinin yerli mərhələsində qalib olmuş 4 nəfər Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə festivala qatılıb.

Rusiyada kinozalların üçdəbiri fəaliyyətini dayandırır

Xəbər verdiyimiz kimi, mart ayında Qərbin nüfuzlu kino şirkətləri Rusiya ilə əməkdaşlığı kəsiblər. Tətbiq edilən sanksiyalara uyğun olaraq, ABŞ-ın “Disney”, “Warner Bros”, “Paramount” kimi kino nəhənglərinin Rusiyaya film prokatını dayandırması bu ölkədə kinozalların fəaliyyətinə mənfi təsir göstərüb.

Rusiya Kinoteatrlar Assosiasiyasının məlumatına görə, ötən müddətdə ölkə üzrə kinozalların üçdəbiri fəaliyyətini dayandırır.

Səbəb tamaşaçı sayının azalması və rentabilliliyin olmamasıdır. Sadəcə, yerli filmlərlə zalları doldurmaq artıq mümkün deyil. Məlumatda bildirilir ki, bu ilin yanvar ayında assosiasiyanın şəbəkəsi üzrə 5,7 min kinozalı fəaliyyət göstərirdisə, may ayında bu rəqəm 3,6 minə düşüb. O cümlədən heftəsonları kino nümayişləri 21 faiz azalıb. Nəticədə kinoteatrların gəliri də bu ilin may ayında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 63 faiz azalıb.

V.Kamal

Xronoqraf

Tarixdə bu gün

Zamanın səhifələrində qalan olaylar, faktlar...

453 il əvvəl...

1 iyul 1569-cu ildə Polşa və Litva knyazlıqları birləşərək Rəç Pospolita dövlətini yaradıblar. Lyublin uniyası hələ 1385-ci ildən başlanan birləşmə prosesinin yekunu idi. Rəç Pospolita XVIII əsrin sonunda Rusiya və Almaniya (Prussiya) tərəfindən bölüşdürüldü.

322 il əvvəl...

3 iyul 1700-cü ildə I Pyotrun Azov yürüşlərinin (1695-1696) nəticəsi ilə bağlı Rusiya ilə Osmanlı arasında sülh imzalanıb. İstanbulda imzalanan sazişə əsasən, Azov dənizi sahilindəki limanlarla birlikdə Rusiyanın nəzarətinə keçib. Osmanlı Dneprboyu ərazilər üzərində nəzarətini də itirib.

246 il əvvəl...

4 iyul 1776-cı ildə Amerika Birləşmiş Ştatlarının yaranması barədə “Müstəqillik bəyannaməsi” qəbul olunub. Tomas Ceferson tərəfindən hazırlanan sənədə Britaniyanın Amerikadakı müstəmləkəsi olan 13 ştat imza atmışdı. Ştatların Filadelfiyada keçirilən II Kontinental Konqresində qəbul edilən “Müstəqillik bəyannaməsi”ndə o vaxt Avropa üçün görünməmiş dərəcədə insan haqları və bərabərlik prinsipləri önə çəkilmişdi.

155 il əvvəl...

1 iyul 1867-ci ildə Kanada dövlətinin yarandığı elan edilib. O vaxtdək Kanada ingilislərin tam müstəmləkəsi idi. Britaniya Parlamentinin qəbul etdiyi qanuna əsasən, Kanada dominion (Britaniya Kralının general-qubernator təyin etdiyi, amma faktiki müstəqil) dövlət statusu aldı. O vaxt Kanadanın 4 vilayəti vardı və ərazisi indikinin üçdəbiri qədər idi.

104 il əvvəl...

2 iyul 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının sədri və daxili işlər naziri Fətəli xan Xoyski ölkədə ilk polis bölmünün yaradılması barədə əmr imzalayıb. Bununla Azərbaycan polis orqanlarının əsası qoyulub. Prezident Heydər Əliyevin 1998-ci il 24 may tarixli fərmanı ilə iyulun 2-si Azərbaycanda “Polis günü” kimi qeyd olunur.

88 il əvvəl...

1 iyul 1934-cü ildə Almaniya kansleri Adolf Hitlerin əmri ilə onun hakimiyyətinə müxalif ola biləcək yüzlərlə siyasətçi, hərbi və dövlət xadimi məhv edilib. İyunun 30-dan iyulun 1-nə keçən gecə həyata keçirilən cəza əməliyyatı tarixə “Uzun qayğılar gecəsi” adı ilə düşüb.

76 il əvvəl...

4 iyul 1946-ci ildə Filippin müstəqilliyini elan edib. Üç əsrə yaxın İspaniyanın müstəmləkəsi olmuş Filippin müstəqilliyini hələ 1898-ci ildə bəyan etmişdi, lakin sonra Amerikanın müstəmləkəsinə çevrilmişdi. 1934-cü ildə ABŞ Filippinə muxtariyyət vermişdi.

60 il əvvəl...

3 iyul 1962-ci ildə Fransanın müstəmləkəsi olan Əlcəzair müstəqillik əldə edib. XVI əsrin ortalarından Osmanlının hökmranlığında olan Əlcəzair 1830-cu ildən Fransanın nəzarətinə keçmişdi. 1954-cü ildə Əlcəzairdə müstəmləkəçilik əleyhinə savaş başlamışdı.

53 il əvvəl...

1 iyul 1969-cu ildə Şərqi Afrikadakı Ruanda və Burundi ölkələri də müstəqillik əldə ediblər. Hər iki ölkə XIX əsrin sonundan Almaniyanın müstəmləkəsinə çevrilmiş, I Dünya müharibəsindən sonra isə Belçika və Britaniyanın nəzarətinə keçmişdi.

49 il əvvəl...

3 iyul 1973-cü ildə Helsinkidə (Finlandiya) Avropa təhlükəsizlik və əməkdaşlıq məsələləri üzrə beynəlxalq müşavirə işə başlayıb. İki ilə yaxın sürən müzakirələr 1975-ci ildə Helsinki Yekun Aktının imzalanması və Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsinin (ATƏM – 1994-cü ildən ATƏT) yaranması ilə başa çatdı.

46 il əvvəl...

2 iyul 1976-cı ildə Vyetnamın cənubunda ABS işğalçılığının başa çatması ilə ölkə birləşib. Şimaldakı Hanoy şəhəri paytaxt olmaqla Vyetnam Sosialist Respublikasının yarandığı elan edilib. Cənubda amerikapərəst rejimin mərkəzi olmuş Sayqon şəhəri Xoşimin (Vyetnam kommunistlərinin lideri) adlandırılıb.

31 il əvvəl...

1 iyul 1991-ci ildə SSRİ və Avropanın sosialist ölkələri (Bolqarıstan, ADR, Rumıniya, Polşa, Macarıstan, Çexoslovakiya) hərbi blokunun – Varşava Müqaviləsinin bütün hərbi strukturlarının buraxıldığı elan edilib. Varşava Müqaviləsi 1955-ci ilin 14 mayında NATO blokuna cavab olaraq yaradılmışdı.

Hazırladı: V.Orxan

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiya № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5072. **Sifariş:** 1857

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIIBAZ2XXXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETİ REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIIIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300338641

Rusiyanın Ukraynada artıq beşinci aydır davam edən hərbi əməliyyatının ciddi iqtisadi əks-təsirləri ilə yanaşı, ölkənin mədəni həyatında, o cümlədən yaradıcı sənaye və əyləncə sektorunda fəsadları da genişlənməkdədir.